

Minimální preventivní program Masarykova základní škola Vracov na školní rok 2023 / 2024

Minimální preventivní program Masarykovy základní školy byl zpracován na základě rozboru aktuální situace na škole a opírá se o zkušenosti z dlouhodobé preventivní činnosti. Minimální preventivní program vychází z legislativy ČR, zákonů a vyhlášek vztahujících se k dané problematice, metodických pokynů a nařízení, zejména z metodického pokynu MŠMT k prevenci rizikového chování ve školách a školských zařízeních.

Cílem minimálního preventivního programu je zvýšení odolnosti žáků školy vůči rizikovému chování, zejména vůči záškoláctví, zneužívání návykových látek, závislosti na informačních technologiích, kriminalitě a šikaně (kyberšikaně), které narušují zdravý osobnostní a sociální vývoj mladé generace. Ve spolupráci s rodiči chceme utvářet takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, ptát se a dělat rozhodnutí. Výchova člověka, který si váží svého zdraví i zdraví ostatních a umí vhodně a účelně nakládat se svým volným časem, je naší prioritou.

Zároveň se zaměřujeme na rozpoznání a zajištění včasné intervence v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování mravní výchovy mládeže, diskriminace a rasismu, poruch příjmu potravy a sebepoškození.

Primární prevence rizikového chování musí být tedy nedílnou součástí výchovně vzdělávacího programu a informačního procesu školy. Jedná se tedy o celoroční program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálně komunikativních dovednostech. Týká se žáků a pedagogických pracovníků školy i všech osob zapojených do školní práce. Dalším cílem programu je udržení zdravého klimatu školy s minimem kázeňských problémů ve škole i mimo školu.

Charakteristika školy:

MZŠ Vracov je jedinou základní školou v obci, navštěvují ji až na výjimky všechny místní děti a menší počet žáků do školy dojíždí z okolních obcí. Ve školním roce 2023-2024 navštěvuje školu 405 žáků (218 žáků + 3 zahraniční na I. stupni, 168 žáků + 3 zahraniční na II. stupni), kteří jsou organizováni v 19 třídách, dvacátou třídu tvoří 13 žáků přípravné třídy. Děti vyučuje 30 pedagogických pracovníků, ve třídách pracuje 4 asistentů pedagoga a ve školní družině 3 vychovatelky. Na 1. stupni máme tři první třídy a všechny další ročníky jsou po dvou třídách. Na 2. stupni je aktuálně také po dvou třídách. Pozornost na vztahy v kolektivu bude třeba zaměřit především v početnějších třídách. Ve všech ročnících se vyučuje podle vlastního školního vzdělávacího plánu *Škola pro život*.

K našim přednostem patří kvalitní sportovní zázemí, odborné učebny a informační technologie. Máme velké školní hřiště, sportoviště vhodné k využití i v mimoškolní době. Různé kroužky pro žáky 1. i 2. stupně nabízíme v realizaci s DDM Vracov. Veškerá nabídka volnočasových aktivit ve městě v oblasti kultury i sportu slouží tedy žákům MZŠ Vracov – školní kroužky, zájmové útvary Domu dětí a mládeže Vracov, základní umělecká škola, folklorní soubory, sportovní oddíly TJ Sokol Vracov a FC Vracov, Junák, i dětská schola při farním úřadě.

Název školy: **Masarykova základní škola Vracov, okres Hodonín**
Adresa: **Komenského 950, 696 42 Vracov**
Právní forma: **Příspěvková organizace**
Ředitel školy: **Mgr. Bronislav Chovanec**
Zástupce ředitele: **Mgr. Hana Maňasová**
Identifikační číslo školy: **48847682**
Škola sdružuje: **Základní škola – IZO 600115585**
E – mail: **skola@mzsvracov.cz**
Webové stránky: **www.mzsvracov.cz**
Telefon: **518 628 186**
Zřizovatel: **Město Vracov, nám. Míru č. 202, 696 42 Vracov**
Školská rada: **3 členové**
Školní metodik prevence: **Ing. Jaroslava Trnková**
Telefon: **518 327 679/kl.128 nebo kl.128**
Výchovný poradce: **Ing. Jaroslava Trnková, Mgr. Jaroslava Petříková**
Telefon: **518 327 679/kl.128**

Riziková místa jsou zejména šatny, WC a prostory před školou. Soustředíme pozornost i na tato místa.

Úkoly Minimálního preventivního programu budou realizovány jednotlivými vyučujícími ve všech ročnících školy v průběhu celého školního roku s přihlédnutím k věku žáků. Ze zásad prevence rizikového chování vychází i školní řád, který určuje pravidla soužití ve školním prostředí.

Za tvorbu a realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá školní metodik prevence ve spolupráci s celým pedagogickým sborem.

Metodik prevence shromažďuje materiály a dokumenty k dané problematice, zajišťuje jejich distribuci mezi žáky, rodiče a ostatní pedagogy. Zajišťuje výchovné programy, které mají vést ke zvýšené odolnosti žáků vůči rizikovému chování. Konzultuje problémy žáků a při jejich řešení spolupracuje s rodiči a pedagogickým sborem, s výchovným poradcem, vedením *školy, pedagogicko – psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, poradenským centrem pro drogové a jiné závislosti, policií a dalšími organizacemi či institucemi dle potřeby*. Respektuje oznamovací povinnost a užší spolupráci s OSPOD. Metodik prevence se pravidelně zúčastňuje schůzek pořádaných poradenským centrem a průběžně se vzdělává.

Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování je ze strany vedení školy sledováno a podporováno.

Máme **školní poradenské pracoviště**, jehož členy jsou výchovné poradkyně pro 2. stupeň Ing. Jaroslava Trnková a výchovná poradkyně pro 1. stupeň Mgr. Jaroslava Petříková, metodik prevence Ing. Jaroslava Trnková, vedoucí metodického sdružení I. stupně Mgr. Jaroslava Petříková, speciální pedagog Bc. Eva Kepeňová, asistentka pedagoga a studentka speciální pedagogiky Nikola Hermanová, zástupkyně ředitele školy Mgr. Hana Maňasová a školní etoped Mgr. Monika Struhárová. Školní poradenské pracoviště se společně schází při aktivním řešení problémů. Třídní učitelé informují každý měsíc metodika prevence o dění ve třídě na základě krátkého dotazníku, který se pak vyhodnocuje. Dbáme na důležitost včasné komunikace a rychlého (preventivního) řešení problémů.

Ve školním roce 2023 – 2024 se budeme nadále zaměřovat na prevenci záškoláctví, sebepoškozování, rasismu a diskriminace. Stále vzrůstá potřeba prevence kouření a konzumace alkoholu, užívání návykových látek, závislosti na internetu, šikany a kyberšikany v třídních kolektivech. Budeme pozorní k zachycení prvních varovných signálů rizikového chování u konkrétních dětí a včasnou intervencí budeme situaci řešit.

Nabídky preventivních programů jsou vyvěšeny na nástěnce metodika prevence ve sborovně.

Důležité informace, kontaktní adresy, telefonní čísla pro případ krizových situací jsou vyvěšeny na nástěnce na hlavní chodbě školy. Jsou zde uvedeny konzultační hodiny metodika prevence, i když se na něj mohou zájemci z řad žáků, pedagogů či rodičů obrátit kdykoliv, třeba i prostřednictvím schránky důvěry. Schránka důvěry se nachází na chodbě vedle kabinetu českého a německého jazyka v 1. patře nové budovy, elektronická schránka důvěry je na webových stránkách školy. Metodika prevence lze kontaktovat telefonicky i emailem.

Na webových stránkách školy jsou též potřebné kontakty, odkazy a informace, které se průběžně aktualizují.

V posledních letech se rozvinula spolupráce s Městskou policií ve Vracově, s oddělením prevence a dopravní výchovy a také s Centrem prevence Policie ČR. V této spolupráci budeme pokračovat. Vzrůstá potřeba informovat jak žáky, tak rodiče o nebezpečích na internetu, sociálních sítích a při navazování nových kontaktů.

Žáci a jejich rodiče jsou o úkolech a cílech Minimálního preventivního programu a pravidlech školního řádu informováni prostřednictvím třídních učitelů v rámci třídnických hodin a třídních schůzek. Každý má možnost se k tomuto dokumentu vyjádřit. Náš Minimální preventivní program je také na webových stránkách školy.

Pro pedagogy:

Nelze opomenout vlastní příklad a postoj každého pedagoga k dané problematice.

Pro úspěšné naplňování programu je nutné průběžně zajišťovat v rámci finančních možností školy účast pedagogických pracovníků na seminářích a školeních.

Je nutné posilovat komunikaci a informovanost nejen prostřednictvím pedagogických porad - nástěnka metodika prevence ve sborovně, emailová korespondence, školní týdenní plány práce, neformální setkání.

Metodik prevence poskytuje materiály k zapůjčení – odborná literatura, DVD - seznam je na nástěnce ve sborovně. Na nástěnce ve sborovně jsou i kontakty na spolupracující organizace a instituce.

Pro rodiče:

Spolupráce a informovanost nejrůznějšími cestami – třídní schůzky, hovorové hodiny, individuální schůzky po domluvě, telefonický kontakt, emailové zprávy. Účast na akcích školy, besedách či přednáškách.

Metodik prevence na začátku školního roku na společné schůzce rodičů a pedagogických pracovníků školy informuje rodiče o systému prevence na naší škole, o preventivním programu a školním poradenském týmu.

Skladba aktivit MPP pro žáky:

Pro cílovou skupinu žáků máme v rámci všeobecné prevence jednotlivá preventivní témata zařazena přímo do výuky, navazují programy a preventivní akce. Ty se během školního roku doplňují a mění dle potřeb v návaznosti na aktuální situaci.

Upřednostňujeme využití vlastních zdrojů a programy zdarma.

Konkrétní cíle, kterých chceme dosáhnout:

1. Na úseku výchovně vzdělávacím:

a) Soustavné působení na žáky probíhá v předmětu Výchova ke zdraví a Výchova k občanství a podle možností i v ostatních předmětech na obou stupních škol

b) Sledování vývojových a individuálních potřeb žáků a rozvíjení sociálních dovedností, které vedou k orientaci v sociálních vztazích, uvědomění si důsledku a odpovědnosti za své chování a jednání

c) Ve vztazích mezi žáky a učiteli pěstovat vědomí mravních hodnot a postojů ve vzájemné spolupráci všech učitelů – třídnické hodiny a školní výlety

d) Informovat o odborné pomoci subjektů působících v oblasti primární prevence v rámci okresu (besedy, výstavy, exkurze)

2. Na úseku tříd

Posilování role třídního učitele, který spolu s ostatními učiteli vytváří vztahy důvěry mezi žáky navzájem a taky mezi žáky a učiteli. Práce třídních učitelů v třídnických hodinách.

Třídní učitel řídí pravidla soužití třídního kolektivu.

I. stupeň

Cíl: Vytvářet modelové situace, se kterými se mohou setkat žáci ve škole i mimo školu, a nabízet konkrétní dovednosti vedoucí k jejich řešení. Důležité je vytvářet vztahy důvěry mezi žáky a pedagogy a celkové pozitivní klima ve třídě:

- výchova ke zdravému životnímu stylu

- včasná odhalování SPU, která často vedou ke školnímu neúspěchu a negativnímu řešení této situace

- spolupráce s rodiči.

1. ročník

Hlavní téma: Osvojení základních školních pravidel, navázání dobrých vztahů v kolektivu.

1. Budovat v třídních kolektivech hezké kamarádské vztahy – vzájemná pomoc, půjčování věcí, spolupráce atd. Systematicky usměrňovat dětskou agresivitu a bezohlednost jako možný zárodek budoucí šikany.
2. Využívat pohádek a příběhů ze života dětí k rozvoji citové výchovy, posilovat význam rodiny a rodičů a vést děti úctě k dospělým.
3. Vést rodiče k tomu, aby kontrolovali obsah dětmi sledovaných televizních programů a vhodným způsobem odvedli pozornost od těch, které propagují násilí a zlo.
4. Vhodnou formou varovat děti před podezřelým chováním neznámých dospělých lidí.
5. Vždy si najít čas na popovídání si s dětmi o jejich problémech.
6. Osvojení školních pravidel jako nástroje prevence.
7. Posílit nabídku volnočasových aktivit pro děti formou kroužků.
8. Výlety, exkurze.
9. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
1.	ČJ	Analýza a syntéza slabik, psaní slov	Předcházení stresu, odhalování poruch učení	průběžně		Tř. uč. Hrkalíková Šebelová Perutíková
	ČJ	Dramatizace pohádek	Vytváření kamarádských vztahů	průběžně		
	ČJ	Vyprávění	Jak správně využít volný čas	průběžně		
	PRV	Škola	Osvojení školních pravidel jako nástroje prevence, pravidla třídy, vhodné trávení přestávek, kamarádské vztahy	3	září, říjen	
	PRV	Zdraví	Pravidelný denní režim, hygiena, prevence úrazů, správné stravování	3	březen	
	PRV	Rodina	Posilovat ve vědomí dětí úlohu rodiny a rodičů, varování před zneužíváním dětí	3	listopad	
	PČ, VV	Kresba, malba, tvoření	Posilování kamarádských vazeb, spolupráce, vzájemná pomoc	průběžně		

	TV	Pohybové a sportovní hry	Upevňování kamarádských vztahů při kolektivních hrách	průběžně		
--	----	--------------------------	---	----------	--	--

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

2. ročník

Hlavní téma: Osvojení pravidel školního řádu, prevence záškoláctví.

1. Pokračovat v práci s třídním kolektivem, sledování vztahů mezi dětmi.
2. Vytvoření 4–5 závazných pravidel chování k sobě navzájem.
3. Prevence záškoláctví. Pravidla školního řádu.
4. Začít s osvětou negativních vlivů kouření, pití alkoholu a drog.
5. Vždy si najít čas na popovídání si s dětmi o jejich problémech.
6. Učít děti smysluplnému využívání volného času, poučit je o možných nebezpečích, prevence úrazů.
7. Výlety, exkurze.
8. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
2.	Prv	Škola	Vytvoření třídních pravidel, vztahy ve třídě, školní řád	1	září	Tř.uč. Dubcová Šterclová
	Prv	Rodina	Vztahy v rodině, úcta k dospělým, týrání a zneužívání	1	listopad	
	Prv	Dopravní výchova	Prevence úrazů, chování na ulici a v dopravě	2	září	
	PČ	Práce s přírodním materiálem	Úcta k přírodě a lidským hodnotám, prevence vandalismu	1	říjen	
	ČJ	Psaní, čtení	Předcházení stresu, správná hygiena psaní, odhalování poruch učení	průběžně		
	ČJ	Sloh, vyprávění	Smysluplné využití času, prevence záškoláctví	průběžně		
	PRV	Zdraví	Osvojení pravidel zdravého životního stylu – prevence kouření, konzumace alkoholu a jiných návykových látek	1	leden	

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

3. ročník

Hlavní téma: Zdraví fyzické i psychické, prevence úrazů a závislostí (kouření, závislost na internetu)

1. Posilovat v dětech vědomí, že zdraví je základní lidská hodnota, vést je k takovému chování, aby neublížily sobě ani ostatním (školní řád).
2. Posilování citové výchovy dětí, vytvoření správného povědomí o mezilidských vztazích, komunikaci, slušném chování.
3. Při jednáních a kontaktu s rodiči zdůrazňovat důležitost smysluplného a aktivního prožívání volného času dětí, nutnost jejich spoluúčasti na tomto prožívání.
4. Prevence úrazů.
5. Předcházení závislostem na návykových látkách – nácvik odmítání.
6. Rozšířit instrukce dětem, jak se bránit podezřelým nabídkám neznámých dospělých lidí.
7. Dopravní výchova – projekt.
8. Výlety, exkurze.
9. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
3.	Prv	Dopravní výchova	Dopravní výchova-ročníkový projekt	průběžně	září - květen	Tř.uč. Petříková Zavrtálková
	Prv	Prevence nemocí a úrazů	Předcházení nemocem a úrazům, rizikové sporty	průběžně	říjen - červen	
	Prv ČJ - LV	Chování lidí Kontakt s neznámými lidmi	Předcházení konfliktů, vzájemná tolerance Odmítání podezřelých nabídek	2	září červen	
	PRV	Zdraví Zdraví životní styl	Návykové látky, závislosti Skladba stravy, předcházení úrazům Prevence závislosti na IT	2 2	listopad květen	
	PRV ČJ-Sloh	Podmínky života na Zemi Příprava na vycházku	Ekologie, ochrana zdrojů Ochrana zdraví – správná výstroj	2 1	leden	
	TV	Pohybové a sportovní hry	Upevňování kolektivu a vzájemná tolerance	průběžně	září - červen	Tř.uč. Petříková Zavrtálková

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

4. ročník

Hlavní téma: Prevence násilí. Dopravní výchova, bezpečně na silnici.

1. Dopravní výchova – dopravní hřiště.
2. Vytvářet vlastní nabídku nebo zprostředkovat dětem nabídky na využívání volného času, podporovat zdravý životní styl, pohybovou výchovu.
3. Seznámení se s první pomocí v krizových situacích.
4. Zaměřit se na nebezpečí vzájemného zastrašování, vysmívání, vyhrožování a dalších forem slovní agrese – pokud možno vysvětlovat namísto trestů.
5. Vést děti ke vzájemné toleranci. Pravidla třídy – jak se k sobě chovat.
6. Seznámit děti se sítí služeb, poraden, kam je možné se obrátit v případě problému. Krizová centra a linky. Žáci by měli vědět, že i ve škole mohou řešit problémy s třídním učitelem, výchovným poradcem či metodikem prevence.
7. Výlety, exkurze.
8. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
4.	ČJ	Dopravní značky, pravidla silničního provozu	Bezpečnost v silničním provozu, na ulici	průběžně	září - květen	Tř. uč. Petřková Procházková
	ČJ	Dopis	Mezilidské vztahy	3		
	TV	Pohyb pro zdraví Význam pohybu pro zdraví	Rizikové faktory	Průběžně	říjen, březen	Učitelé TV Procházková
	VI	Soužití lidí, mezilidské vztahy	Tolerance, mezilidské vztahy, rasismus	2	září	Petřková Procházková

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

Udělat si čas na popovídání s dětmi, jak tráví volný čas, co je baví či trápí – průběžně.

5. ročník

Hlavní téma: Tolerance, rovnost všech lidí – prevence šikany, rasové diskriminace. Nebezpečí plynoucí s užíváním internetu (kyberšikana)

1. Vést děti ke vzájemné toleranci, poučit je o rovnosti všech lidí i ras.
2. Dopravní výchova – dopravní hřiště.
3. Zásady zdravého životního stylu, předcházení poruchám příjmu potravy či sebepoškození.
4. Posilování zdravých vztahů v kolektivu.
5. Vhodné trávení volného času – vyprávění, zážitky.
6. Závislosti a nebezpečí s nimi spojené.
7. Výlety, exkurze.
8. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
5.	ICT	Základní bezpečnostní pravidla při práci s daty	Nebezpečí plynoucí s užíváním počítače a internetu	1	září	Učitel ICT Kotásek
	AJ	Státy světa, školní systém ve Velké Británii	Tolerance, rovnost všech lidí a ras	1	únor	učitel AJ Hermanová Šedová Hulcký
	ICT	Desatero při elektronické komunikaci	Nebezpečí plynoucí s užíváním počítače a internetu - sociální sítě, email, poučení žáků	1	březen	učitel ICT Kotásek
	Přv	Lidské tělo	Zdraví jako základní lidská hodnota, předcházení - týrání, sebepoškozování podpora zdravého životního stylu	1	březen	Presová
	Přv	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sex. výchovy	Vzájemná tolerance, posílení citové výchovy, správné povědomí o mezilidských vztazích – týrání, zneužívání, sex. rizikové chování	2	květen	Presová
	Přv	Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, nemoci, poranění, PP, osobní, intimní, duševní hygiena	Předcházení poruchám příjmu potravy – anorexie, bulimie, sebepoškozování Závislosti – látkové a nelátkové, návykové látky	2	červen	Presová
	VI	2. světová válka	Poučení o vzájemné	1	leden	Janovská Presová

			toleranci, rovnosti všech ras a lidí			
	VI	Sousední státy ČR Cestujeme po Evropě	Poučení o vzájemné toleranci, rovnosti všech ras a lidí	1	květen	Janovská Presová
	TV	Pohyb pro zdraví Význam pohybu pro zdraví	Rizikové faktory	Průběžně	říjen, březen	Učitelé TV Jelínková
	TV	Pohyb pro zdraví Význam pohybu pro zdraví	Rizikové faktory	Průběžně	říjen, březen	Učitelé TV Jelínková

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

II. stupeň

V 6. ročníku věnovat žákům zvýšenou pozornost související se změnou způsobu výuky (střídání pedagogů) a zvýšením náročnosti samostatné přípravy na výuku.

V 7. a 9. ročníku dbát na příznivý všestranný rozvoj osobnosti žáka, vyloučení rizik souvisejících se spojováním tříd a vytvoření nového kolektivu.

Pokračovat ve snaze v pozitivního formování třídního kolektivu a postupně zaměřovat výchovu k výběru povolání (IPS na Úřadu práce), působit tím i na aktivity a zájmy vedoucí ke správnému výběru povolání (Veletrh vzdělávání).

Ve všech ročnicích nenásilnou formou kladně působit na žáky v oblasti zdravého životního stylu, plnohodnotného využití volného času a vytváření své vlastní osobnosti i zdravého třídního kolektivu:

- třídní besídky
- školní akademie
- výlety, exkurze
- divadelní představení
- Školní parlament
- spolupráce s rodiči

6. ročník

Hlavní téma: Tolerance, odmítání projevů násilí, zdravé vztahy v kolektivu

1. Posilovat vztah důvěry učitel – žák a upevňovat vztahy mezi žáky. Formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem. Pokračovat ve spolupráci s metodikem prevence a výchovným poradcem.
2. Spolupráce s rodiči, předávání informací.
3. Pomoc při zvládnání náročných fyzických i duševních situací. Význam diskuze, komunikace, odmítání projevů brutality, agrese.
4. Posilovat schopnosti odmítání alkoholu, drog a nikotinu, s využitím zkušeností z minulých ročníků. Právní a zdravotní rizika užívání návykových látek. Nesmiřitelnost s jakýmkoliv projevem rasismu a extremismu.
5. Zaměřit se na prevenci ostrakismu, zdůrazňovat význam harmonických mezilidských vztahů. Minimalizace projevů šikany. Pravidla soužití ve třídě.
7. Učit děti obraně před manipulací ostatními, seznámit je s uměním říci NE“ v modelových situacích.
8. Výlety, exkurze.
9. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
6.	VkO	Úvod	Prevence záškoláctví, školní řád	1	září	Navrátilová
	VkO	Domov, rodina	Prevence nezdravých vztahů v rodině, mezi sourozenci	1	listopad	Navrátilová
	VkO	Naše vlast	Odmítání nacionalismu, rovnost lidí všech národností a ras	1	květen	Navrátilová
	D	Nejstarší státy	Projevy intolerance, xenofobie, antisemitismu	1	prosinec	Hulcký
	D	Řecko	Prevence násilí, agrese a diskriminace	2	březen květen	Hulcký
	TV	Sportovní hry a soutěže	Vztahy v kolektivu, prevence násilí, šikany, agrese, smysl pro „fair play“, hygiena	průběžně	září- červen	Strmisková Jelínková
	ICT	Internet	Rasová nesnášenlivost, xenofobie, kyberšikana	průběžně	průběžně	Valihrach Kotásek

	Př	Vznik a vývoj života Vztahy mezi organismy	Prevence rasismu a intolerance	1 1	září	Chovanec
	Př	Viry, bakterie	Prevence sexuálně přenosných onemocnění	2	říjen listopad	Chovanec
	Př	Houby	Prevence sexuálně přenosných onemocnění Prevence látkových závislostí	2	listopad	Chovanec
	ČJ Sloh	Vypravování	Nasloucháme jeden druhému	2	květen	Navrátilová
	ČJ LV	Próza s dětským hrdinou	Vzájemné vztahy mezi vrstevníky	2	únor	Navrátilová

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

Programy:

Čas proměn 1hod.

Informace o akcích předat rodičům, např. prostřednictvím el. žákovské knížky, webu školy.

Programy budou upřesněny v průběhu školního roku.

Třídnické hodiny – vztahy v kolektivu, pravidla třídy.

Třídní akce.

Zapojení žáků do kroužků.

7. ročník

Hlavní téma: Prevence látkových a nelátkových závislostí

1. Navázat co nejužší trvalou spolupráci s rodiči dětí, u kterých již lze pozorovat problémy (alkohol, kouření, gamblerství, lehké drogy, party atd.).
2. Právní a zdravotní rizika užívání návykových látek.
3. Nelátkové závislosti – závislost na internetu. Nebezpečí z toho plynoucí.
4. Zařazovat prožitkové metody práce do výuky, učit děti vyrovnat se s neúspěchem. Nebezpečí sebepoškozování, poruchy příjmu potravy.
5. Vést děti k tomu, že i odlišné názory či zájmy lze respektovat, tolerance. Klást důraz na spolupráci ve skupině a zodpovědnost za společné úkoly.
6. Zajistit dětem orientaci v nabízeném poradenství (Modrá linka, K-centrum, Linka důvěry atd.).
7. Připravit žáky na nebezpečí, která v sobě skrývají média – internet, kyberprostor, sociální síť, navazování vztahů jejich prostřednictvím. Bezpečně v kyberprostoru.
8. Širokou nabídkou volitelných a nepovinných předmětů se snažit dát dětem náměty trávení volného času (s důrazem na sport a pohybovou činnost). Pobytové akce mimo školu – exkurze, výlety. Zájmová činnost.
9. Vandalismus.
10. Stále sledovat dodržování pravidel soužití ve třídě.
11. Výlety, exkurze.
12. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
7.	VkO	Odlišnosti mezi lidmi	Prevence rasismu, xenofobie	1	září	Šedová
	VkO	Zásady lidského soužití	Pravidla chování, etiketa Prevence šikany, sexuálně rizikové chování	3	říjen	Šedová
	VkO	Zneužívání	Formy týrání a zneužívání dětí	1	listopad	Šedová
	VkO	Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	Tolerance k hendikepovaným lidem	3	listopad	Šedová
	VkO	Lidská solidarita	Pomoc člověku v nouzi	2	prosinec	Šedová
	VkO	Komunikace	Agresivní chování, řešení konfliktů, tolerance k odlišným názorům, naslouchání	2	leden	Šedová
	AJ	Cestujeme po Evropě	prevence xenofobie, tolerance	2	květen	Hermanová Šedová Hulcký
	ČJ a LV	Cestopisy	Odmítání nacionalismu, rovnost lidí všech národností a ras	2	duben	Maradová
	D	Arabská říše	Projevy intolerance a náboženské nesnášenlivosti	2	říjen	Hulcký
	D	Křížové výpravy	Náboženská nesnášenlivost	2	listopad	Hulcký
	D	Třicetiletá válka	Prevence násilí	2	duben	Hulcký
	TV	Sportovní hry a soutěže	Vztahy v kolektivu, prevence násilí, šikany, agrese, smysl pro „fair play“, hygiena	průběžně	září-červen	Strmisková Jelínková

	ICT	Internet	Rasová nesnášenlivost, xenofobie, kyberšikana	průběžně	průběžně	Valihrach Kotásek
	Př	Význam rostlin	Prevence látkových závislostí – kouření, alkohol	průběžně	duben - červen	Trnková
	Př	Vybrané skupiny krytosemenných rostlin	Prevence látkových závislostí	průběžně	duben, květen	Trnková

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

Programy:

Informace o akcích předat rodičům, např. prostřednictvím elektronické žákovské knížky, webu školy.

Programy budou upřesněny v průběhu školního roku.

Třídnické hodiny.

Třídní akce.

8. ročník

Hlavní téma: Prevence rasové nesnášenlivosti. Prevence zneužívání návykových látek.

1. Zaměřit se na tvorbu správných postojů k negativním jevům ve společnosti. Vést žáky k uvědomění si, že svoboda člověka neznamena jen práva, ale i povinnosti a zodpovědnost.
2. Učit žáky umění vcítit se do pocitů druhého a vyvodit z toho pro sebe závěry.
3. Pomocí konkrétnějších případů dokazovat žákům nebezpečí užívání návykových látek a hraní hazardních her. Zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu a zátěžovým situacím – odmítání alkoholu, drog, nikotinu.
5. Spolupráce s rodiči, možnost individuálních i společných setkání.
6. Informovat žáky o nebezpečí skrývající se v promiskuitě (HIV, žloutenka typu B, pohlavní nemoci). Sexuálně rizikové chování.
7. Stále sledovat dodržování pravidel soužití ve třídě.
8. Výlety, exkurze.
9. Den Země; Den zdraví; Den dětí.

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
8.	AJ	Lidské tělo	Prevence zdraví a nemocí	2	březen	Hermanová Šedová Hulcký
	AJ	Zdraví a nemoci	Prevence závislostí	2	únor	Hermanová Šedová Hulcký
	HV	Počátky jazzu	Prevence rasismu	2	říjen	Sýkorová
	HV	Rocková hudba	Prevence užívání návykových látek	2	prosinec	Sýkorová

	HV	Co rád poslouchám	Tolerance k jiným názorům	3	květen	Sýkorová
	D	Vznik USA	Prevence rasismu	1	říjen	Hermanová
	D	Vzestup USA	Prevence rasismu	1	únor	Hermanová
	Z	Obyvatelstvo ČR	Národnostní složení obyvatelstva ČR. Národnostní menšiny.	1	leden	Strmisková
	TV	Sportovní hry a soutěže	Vztahy v kolektivu, prevence násilí, šikany, agrese, smysl pro „fair play“, hygiena	průběžně	září-červen	Strmisková Jelínková
	Př	Původ a vývoj člověka Lidská plemena	Prevence nezdravých vztahů v kolektivu Prevence rasismu a intolerance	2	prosinec	Trnková
	Př	Mízní soustava	Sexuálně rizikové chování	1	únor	Trnková
		Dýchací soustava	Prevence zneužívání návykových látek	2	únor	Trnková
		Trávicí soustava	Prevence zneužívání návykových látek Riziko závislosti na vzhledu, poruchy příjmu potravy	2	březen	Trnková
		Kožní soustava	Rizikové chování	1	březen	Trnková
		Pohlavní soustava	Sexuálně rizikové chování – zdravotní a společenská rizika	1	květen	Trnková
	Př	Poskytování první pomoci	Zásady první pomoci, prevence úrazů	1	červen	Trnková
	Př	Výživa a zdraví	Riziko závislosti na vzhledu, poruchy příjmu potravy	3	březejn	Trnková
	Př	Životní styl	Prevence kouření, alkoholu, drog, sebepoškozování	průběžně	leden-červen	Trnková

	Př VkZ	Zdraví člověka	Preventivní lékařská péče, prevence nemocí	průběžně	leden- červen	Trnková Hermanová Nikola
	Př VkZ	První pomoc	Zásady první pomoci	4	květen červen	Trnková Hermanová Nikola
	Př VkZ	Výživa a zdraví	Riziko závislosti na vzhledu, poruchy příjmu potravy	3	Březen říjen	Trnková Hermanová Nikola
	VkZ	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	Tolerance, odmítání šikany Prevence kouření, alkoholu, drog, sebepoškozování Zvládání agrese	průběžně	září - říjen	Šedová Hermanová Nikola
	Ch	Výrobky chemického průmyslu Léčiva	Prevence zneužívání návykových látek	2	květen	Trnková
	Ch	Mimořádné události, havárie, únik nebezpečných látek	Prevence v krizových situacích	2	červen	Trnková

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

Informace o akcích předat rodičům, např. prostřednictvím elektronické žákovské knížky, webu školy.

Programy budou upřesněny v průběhu školního roku.

Třídnické hodiny.

Třídní akce.

9. ročník

Hlavní téma: Tvorba správných postojů k negativním jevům ve společnosti – prevence kriminality. Sexuálně rizikové chování, prevence sexuálně přenosných nemocí.

1. Věnovat pozornost profesní přípravě žáků na volbu povolání (nevhodná volba povolání může přinést rozčarování, nezaměstnanost a následně větší možnost výskytu sociálně patologických jevů).
2. Znalost dokumentů, které upravují lidská práva, sociálně právní ochrana dětí, činnost orgánů právní ochrany občanů.
3. Zvládání modelů chování v krizových situacích – šikana, týrání, odmítání projevů brutality a násilí (médiá). Bezpečně v kyberprostoru.
4. Nebezpečí sekt, náboženského fanatismu.
5. Sexuální zneužívání, týrání a manipulace.
6. Kriminalita – majetková, násilné povahy, soužití s minoritami.
7. Pomáhat žákům v budování a posilování sebedůvěry a tím rozvoji jejich osobnosti.
8. Zdravý životní styl, zodpovědnost za vlastní zdraví.

9. Diskriminace, rasismus, xenofobie. Právní vědomí – lidská práva, přestupek, trestný čin.
 10. Soužití v kolektivu třídy.
 11. Výlety, exkurze.
 12. Den Země; Den zdraví; Den dětí

Zařazení preventivních témat do výuky

ročník	předmět	učivo	preventivní téma	časová dotace	čas. plán	vyučující
9.	VP	Volba povolání	Vztahy mezi lidmi, tolerance, prevence xenofobie	1	září	Trnková
	VkO	EU	Tolerance, prevence xenofobie	2	duben	Šedová
9.	ČJ	Úvaha	Vztahy v kolektivu, míra tolerance ve společnosti	2	únor	Navrátilová
9.	Čj	Diskuze	Prevence požívání alkoholu	1	červen	Navrátilová
9.	Z	Lidé na Zemi	Lidské rasy, světová náboženství, rasismus, xenofobie	2	říjen	Strmisková
9.	Z	Ohniska konfliktů	Ohniska politických, národnostních, náboženských konfliktů	2	březen	Strmisková
6. -9.	TV	Sportovní hry a soutěže	Vztahy v kolektivu, prevence násilí, šikany, agrese, smysl pro „fair play“, hygiena	průběžně	září-červen	Strmisková Jelínková
9.	D	Totalitní systémy	Prevence extremismu	2	září	Hermanová
9.	D	Holocaust	Prevence projevů nacionalismu, antisemitismu a rasismu	2	říjen	Hermanová
9.	D	Charakteristika 2. sv. války	Prevence projevů násilí, agrese, nacionalismu a rasismu	4	listopad	Hermanová
	Př	Názory na vznik a vývoj člověka	Prevence rasismu a intolerance	1	duben	Trnková
	Ch	Lipidy, sacharidy, bílkoviny, vitaminy	Výživa, poruchy příjmu potravy	průběžně	únor - duben	Trnková

	Ch	Návykové látky Alkaloidy	Prevence zneužívání návykových látek	4	květen červen	Trnková
	Ch	Areny	Prevence zneužívání návykových látek	1	prosinec	Trnková
	Ch	Alkoholismus	Prevence zneužívání návykových látek	1	leden	Trnková
	VkZ	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity	Tolerance, odmítání šikany Prevence kouření, alkoholu, drog, sebepoškozování Zvládání agrese	průběžně	září - říjen	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví	Rizika předčasné sexuální zkušenosti, sexuální zneužívání	2	leden únor	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Odborná pomoc, sexuální zneužití, sexualita a zákon	Sexuální kriminalita, formy sexuálního zneužívání	1	únor	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Reálné a nereálné informace o sexualitě v médiích	Nebezpečí manipulativních technik, negativní působení sekt Riziko závislosti na informačních technologiích - netolismus	1	březen	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Reklama	Klamavá reklama – závislosti a jejich prevence	2	září	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Rizika ohrožující zdraví	Prevence kouření, alkoholu, drog, sebepoškozování	3	říjen - listopad	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Bezpečné způsoby chování/pohlavní nemoci Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání	Sexuálně rizikové chování, prevence přenosu nemocí	průběžně	leden- květen	Šedová Hermanová Nikola

	VkZ	Pohlavně přenosné nemoci	Zdravotní a sociální rizika	1	květen	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	AIDS	Sexuálně rizikové chování, prevence přenosu nemocí	1	květen	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Cesty k toxikomanii	Prevence přenosu nemocí Prevence zneužívání návykových látek	1	říjen	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Smrtící drogy	Prevence zneužívání návykových látek	1	říjen	Šedová Hermanová Nikola
	VkZ	Předčasná sexuální zkušenost	Sexuálně rizikové chování	1	duben	Šedová Hermanová Nikola
	NJ	Cestování	Poznáváme cizí země	1	únor	Maradová Koutná
	NJ	Lidské tělo, zdraví a nemoci	Zdraví a životní styl, prevence	2	září	Maradová Koutná
	NJ	Vánoce	Předvánoční čas a čas Vánoc. Tolerance	2	prosinec	Maradová Koutná

V průřezu všech předmětů – péče věnovaná dětem s vývojovými poruchami učení.

Informace o akcích předat rodičům, např. prostřednictvím elektronické žákovské knížky, webu školy.

Programy budou upřesněny v průběhu školního roku.

Třídnické hodiny.

Třídní akce.

V rámci našeho školního vzdělávacího programu jsme obsáhli všechna preventivní témata.

Jelikož jsme takový dokument vytvořili poprvé, budeme ho průběžně vyhodnocovat a upravovat.

Nadále budeme využívat nabídek vhodných preventivních programů.

Sumarizace a shrnutí za školní rok 2022/2023

<i>Rizikové chování žáků</i>	<i>Ano</i>	<i>Ne</i>	<i>Celkem případů</i>
Návykové látky	Ano	-	1
Rizikové chování v dopravě	-	Ne	-
Poruchy příjmu potravy	-	Ne	-
Alkohol	-	Ne	-
Syndrom CAN	-	Ne	-
Školní šikanování	-	Ne	-
Kyberšikana	-	Ne	-
Homofobie	-	Ne	-
Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	-	Ne	-
Vandalismus	-	Ne	-
Záškoláctví	-	Ne	-
Krádeže	-	Ne	-
Tabák	-	Ne	-
Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přicházejí z vnějšího i vnitřního prostředí	-	Ne	-
Netolismus	-	Ne	-
Sebepoškozování	Ano	-	3
Nová náboženská hnutí	-	Ne	-
Rizikové sexuální chování	-	Ne	-
Příslušnost k subkulturám	-	Ne	-
Domácí násilí	-	Ne	-
Hazardní hraní	-	Ne	-
Problémy v rodině	-	Ne	1
Agresivní chování	Ano	-	3

V rámci našeho školního vzdělávacího programu jsme obsáhli všechna preventivní témata.

Tento dokument budeme průběžně vyhodnocovat a upravovat.

Nadále budeme využívat nabídek vhodných preventivních programů.

Program MZŠ Vracov – prevence šikany

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických či psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků. Zahrnuje útoky fyzické i slovní, nově útoky prostřednictvím elektronické komunikace.

Prevence

1. Třídní učitel provádí prevenci ve třídě systematicky v rámci třídnických hodin, vyučovacích předmětů, v rámci neformálních rozhovorů s žáky, při exkurzích a školách v přírodě. Podpora pozitivních kamarádských vztahů, zapojení všech členů.
2. Pedagogičtí pracovníci tvoří tým, předávají si informace. Jednotný postup. Společné vzdělávání.
3. Užší realizační tým – ředitel školy, zástupce, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel.
4. Vytipování nebezpečných míst, zajištění dozorů. Šatny u tělocvičen, WC, vnější prostory školy – schodiště.
5. Vytvoření prostředí důvěry, aby se děti nebály přijít s informací. Vysvětlení, co je žalování a co není. Co je šikádlení a co posmívání. Možnost obrátit se s žádostí o pomoc prostřednictvím schránky důvěry.
6. Spolupráce s rodiči, informovat o šikaně. Dopis rodičům – minimální preventivní program, webové stránky.
7. Mapování situace, diagnostika tříd.
8. Zpětná vazba, evaluace.

Krizový plán – podezření či zjištění šikany

Počáteční šikana – třídní učitel požádá o spolupráci metodika prevence

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Rozhovory se svědky, zajištění ochrany obětem.
4. Rozhovor s agresory. Jejich potrestání.
5. Spolupráce s rodiči, vzájemná informovanost.

Pokročilá šikana

1. Záchrana oběti. Předání informace metodikovi prevence nebo vedení školy.
2. Domluva pedagogických pracovníků – užšího realizačního týmu – na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pomoc a podpora oběti.
5. Vlastní vyšetřování, spolupráce s rodiči, případně nahlášení policii. Spolupráce s dalšími orgány a institucemi: pedagogicko - psychologická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD.

Potrestání agresorů – výchovná opatření, snížení známky z chování, případně převedení do jiné třídy.

Náprava situace ve skupině znamená pracovat s celým kolektivem.

Tento dokument vychází z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6.

Tento dokument je otevřený, v průběhu roku s ním pracujeme, případně ho doplňujeme.

Dopis rodičům

Vážení rodiče,

naše škola má zpracovaný Minimální program prevence, který je zaměřený na zneužívání návykových látek a problémy spojené s násilným chováním a šikanováním. Uvědomujeme si, že žádná škola není zcela imunní proti výskytu šikanování. Chceme být připraveni zachytit případné ubližování silnějších slabším hned v počátku a účinně takové bezprávi zastavit. Prosíme Vás proto o pomoc. Kdybyste měli podezření či dokonce jistotu, že je Vašemu dítěti ubližováno, bezprostředně se obraťte na třídního učitele/učitelku, metodičku prevence, výchovnou poradkyni či ředitele školy. Vaši informaci budeme brát velmi vážně a situaci budeme odborně a bezpečně řešit. Děkujeme za Vaši podporu.

Příloha č. 1

Základní školské dokumenty pro oblast prevence Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT – 22294/2013-1 Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j.: 10194/2002-14 Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j.: 14423/99-22 Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j.: 11691/2004 -24 Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j.: 20 006/2007-51

Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Strategie primární prevence 2013-2018.doc

Příloha č. 2

Krizová intervence v podmínkách školy

K základním typům rizikového chování patří závislostní chování, záškoláctví, šikana a extrémní projevy agrese, rasismus a xenofobie, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování, okruh poruch a problémů spojených se syndromem týraného a zanedbávaného dítěte, netolismus, vandalismus, poruchy příjmu potravy. Níže je popsáno, jak se v určitých situacích v našich podmínkách školy zachovat.

Tabákové výrobky

Jak řešit konzumaci tabákových výrobků ve škole?

V případě přistižení žáka při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo na školních akcích je zaměstnanec školy povinen:

- zabránit žákovi v další konzumaci a výrobek mu odebrat
- vždy informovat ŘŠ a třídního učitele
- zjistit, odkud má žák tabákový výrobek
- sepsat stručný zápis o události
- zápis předat ŠMP

TU informuje zákonného zástupce dítěte (výchovní komise). V závažných případech např. při opakovaném jednání ŘŠ vyrozumí OSPOD, v případě zjištění prodávání tabákových výrobků nezletilým – Policii ČR. Nutno vyvodit opatření stanovené školním řádem.

Alkohol

Jak řešit konzumaci alkoholu ve škole?

V případě přistižení žáka při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo na školních akcích je zaměstnanec školy povinen:

- zabránit žákovi v další konzumaci a výrobek mu odebrat
- pokud je žák ohrožen na zdraví nebo na životě - přivolat LSPP a oznámit tuto skutečnost ŘŠ nebo ZŘŠ a zákonnému zástupci
- pokud nehrozí akutní nebezpečí - oznámit ŘŠ a TU, sepsat stručný zápis o události
- předat ŠMP

V případě, že je žák schopen výuky, TU ohlásí tuto skutečnost zákonnému zástupci. V případě, že žák není schopen pokračovat ve výuce, TU ohlásí tuto skutečnost zákonnému zástupci ihned a vyzve jej k vyzvednutí žáka. V případě nedostupnosti zákonného zástupce oznámí tuto skutečnost ŘŠ orgánu sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.

Pokud se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Nutno vyvodit opatření stanovené školním řádem.

Jak řešit nález alkoholu ve škole?

V případě nález alkoholu v prostorách školy je zaměstnanec povinen:

- nepodrobovat tekutinu žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
- uvědomit ŘŠ a uložit u něj nalezenou tekutinu
- sepsat stručný zápis o události a předat ŠMP

V případě zadržení alkoholu u některého žáka je zaměstnanec povinen:

- nepodrobovat tekutinu žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
- uvědomit ŘŠ a uložit u něj nalezenou tekutinu pro případ důkazu, v případě potřeby předat přivolanému lékaři (intoxikace)
- sepsat stručný zápis o události - zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ nebo ZŘ
- zápis předat ŠMP, který jej uloží do své agendy

TU vyrozumí zákonného zástupce (výchovná komise), v případě opakovaného nálezu ŘŠ vyrozumí OSPOD (upozornění na možné zanedbání mravní výchovy dítěte).
Nutno vyvodit opatření stanovené školním řádem.

Návykové látky (psychotropní látky, drogy)

Jak řešit konzumaci NL ve škole?

V případě přistižení žáka při konzumaci NL v prostorách školy nebo na školních akcích je zaměstnanec školy povinen:

- zabránit žákovi v další konzumaci a látku mu odebrat
- sepsat stručný zápis o události a předat ŠMP
- podle závažnosti stavu žáka posoudit, zda mu nehrozí nebezpečí
- pokud je žák ohrožen na zdraví, přivolat LSPP a zajistit nezbytnou pomoc
- pokud nehrozí akutní nebezpečí - oznámit ŘŠ a TU, sepsat stručný zápis o události
- předat ŠMP

V případě, že je žák schopen výuky, TU ohlásí zákonnému zástupci (výchovná komise). V případě, že žák není schopen pokračovat ve výuce, TU ohlásí tuto skutečnost zákonnému zástupci ihned a vyzve jej k vyzvednutí žáka. V případě nedostupnosti zákonného zástupce oznámí ŘŠ orgánu soc. právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů. V obou případech ŘŠ splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně - právní ochrany dítěte.

Obdobný postup bude i v případě, kdy nelze prokázat, že k intoxikaci žáka došlo ve škole.
Nutno vyvodit opatření stanovené školním řádem.

Rozlišit užívání NL – porušení ŠŘ, distribuce NL – trestný čin.

ŠMP poskytne v případě zájmu zákonných zástupců nebo žáka informaci o možnostech odborné pomoci.

Jak řešit distribuci NL ve škole?

V případě důvodného podezření distribuce NL v prostorách školy nebo na školních akcích je zaměstnanec školy povinen:

- oznámit tuto skutečnost vedení školy, které vyrozumí místně příslušné oddělení Policie ČR (podezření ze spáchání trestného činu) a OSPOD
- oznámit TU, který s touto skutečností seznámí zákonné zástupce žáka
- pokud je zajištěna látka, postupovat dle pokynu uvedeného níže

Jak řešit nález NL ve škole?

a.) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy** látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- nepodrobují látku testu ke zjištění chemické struktury
- o nálezů ihned informují spolu s písemným záznamem vedení školy, které vyrozumí Policii ČR
- v případě časové překážky na straně policie za přítomnosti dalšího pracovníka školy s použitím rukavic vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů, obálku přelepí, přelep, označí razítkem školy a svým podpisem, uschová do školního trezoru a následně předá Policii ČR

b.) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- nepodrobují látku testu ke zjištění chemické struktury

- o nálezu ihned informují spolu s písemným záznamem (datum, místo a čas nálezu, jméno žáka a podpis – v případě odmítnutí podpisu tuto skutečnost uvést) a vyjádřením žáka vedení školy, které vyrozumí Policii ČR (ta informuje zák. zástupce žáka), zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ŘŠ nebo ZŘŠ.
- v případě nálezů látky u žáka, který se jí intoxikoval, zajistit dle postupu výše uvedeného a v případě potřeby předat lékaři LSPP

c.) V případě, kdy pracovníci školy **mají důvodné podezření**, že některý z žáků má u sebe NL, postupují takto:

- vyrozumí policii ČR a zákonného zástupce žáka
- neprovádí osobní prohlídku u žáka, čekají na příjezd Policie ČR
- izolují žáka od ostatních a mají ho pod dohledem. Dohled zajistí zaměstnanec školy, kterého určí vedení školy

Vandalismus

Jak postupovat při vzniku škody způsobné vandalismem?

V případě zjištění škody na školním majetku:

- zaměstnanec sepíše záznam a uvědomí vedení školy o výskytu vandalismu
- v případě, že je viník znám, sepíše záznam způsobené škody (kdo – kdy – kde – jak – proč - čím), uvědomí TU, který vyrozumí zákonného zástupce žáka (výchovná komise) a vedení školy (požadování náhrady škody)
- v případě, že nedojde k dohodě se zák. zástupci o náhradě škody, vedení školy vyrozumí Policii ČR (podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu)
- majetkové povahy, vedení školy vyrozumí Policii ČR i v případě, že o to žádá zák. zástupce poškozeného
- v případě, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek, ŘŠ oznámí OSPOD

Krádeže

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem?

- zaměstnanec sepíše záznam o události a jejím šetření a oznámí ŘŠ a TU
- TU oznámí zák. zástupci postiženého i zloděje
- ŘŠ hlásí policii ČR v případě, kdy nikdo nejeví snahu o nápravu a škola není schopna vlastními silami domoci se nápravy
- v případě, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek, ŘŠ oznámí OSPOD

Záškoláctví

Jak řešit záškoláctví a neomluvené hodiny?

- pokud je doklad potvrzující absenci žáka nevěrohodný, ŘŠ může požádat rodiče o vysvětlení nebo požádat o spolupráci příslušný správní orgán
- neomluvené hodiny do součtu 10 VH řeší se zákonným zástupcem TU formou pohovoru (pozvání doporučeným dopisem), projedná důvod nepřítomnosti, způsob omlouvání, upozorní na povinnost stanovenou zákonem, provede zápis ve dvou provedeních (uvede způsob nápravy), které zákonný zástupce podepíše a jedno z nich obdrží.
- více než 10 neomluvených VH – ŘŠ svolá školní výchovnou komisi, které se účastní zákonný zástupce, ŘŠ, TU, výchovný poradce, zástupce OSPOD, ŠMP, zástupce rady školy (dle možností a dohody), provede se zápis, každý účastník se podepíše a obdrží jedno vyhotovení

- více než 25 neomluvených hodin – ŘŠ uvědomí OSPOD
- při následném opakování v průběhu školního roku – ŘŠ oznámí Policii ČR (hlášení o zanedbání školní docházky)

Šikana a kyberšikana

Syndrom týraného dítěte – CAN

Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte (CAN – Child Abuse and Neglect). Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naší společnost nepřijatelná.

Jak postupovat při zjištění či podezření na týrání dítěte?

- Oznámení pedagogického pracovníka o zjištění či podezření na tento jev třídnímu učiteli, který kontaktuje vedení školy
- TU vede rozhovor s dítětem, respektujeme přání dítěte neoznámít skutečnost rodičům
- ŘŠ kontaktuje odborníky a situaci konzultuje s dětským lékařem, OSPOD, Policii ČR a postupuje dle jejich pokynů
- Zákon č. 359/1999Sb., o sociálně – právní ochraně dětí chrání učitele při jeho postupu na ochranu práv dítěte, je vyzván, aby v případě podezření na týrání žáka kontaktoval odborníky.
- Tento zákon také určuje povinnost institucím nahlásit případ ohrožení zdraví nebo života dítěte, a to i tehdy, když se objeví jen podezření na trestný čin

Rasismus

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaných podle biologického rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupiny hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují (*Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních*).

Jak postupovat při zjištění či podezření na projevy rasismu?

- Zjistit hloubku rasistických postojů jednotlivce a rozšíření těchto postojů v kolektivu
- Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit příčinu.
- Okamžitě a razantně vystoupit proti intolanci mezi žáky.
- V případě závažných projevů (opakovaných rasistických verbálních výpadů se závažnými dopady na psychiku žáka a na takto motivované vážnější formy násilí) informovat Policii ČR

Šikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických či psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině. Zahrnuje útoky fyzické i slovní, nově také prostřednictvím elektronické komunikace, tzv. kyberšikana.

Pojem **kyberšikana** představuje úmyslné urážky, vyhrožování, zesměšňování nebo obtěžování druhých prostřednictvím moderních komunikačních prostředků většinou v delším časovém období. Odehrává se na internetu nebo prostřednictvím mobilního telefonu. Pachatel často jedná anonymně, takže oběť netuší, od koho útoky pocházejí.

Podle Michala Koláře známe 5 stupňů šikany:

První stupeň šikany - Jedná se o etapu vzniku počátků šikany. Stačí, aby se ve třídě objevily méně oblíbené děti, „obětní beránci“, „černé ovce“, outsideri. Stačí, aby učitel častěji vytykal žáku některé jeho slabiny, neschopnost, snižoval jeho autoritu, dotýkal se slovně nevhodně jeho osoby. Takové děti se okamžitě dostanou na chvost skupiny a začnou zakoušet první, sice mírné, převážně psychické formy násilí. Jsou to různé legrácky, intriky, pomluvy. Ostatní se s

ním nebaví, odstrkují jej, povyšují se nad něj, baví se na jeho účet. Takové dítě začíná přijímat roli utlačovaného, odstrkovaného, nedokáže se účinně bránit. Tento první stupeň je velice těžko pozorovatelný. Učitel by měl mít pro tyto projevy vytríbený cit a měl by umět rozlišit skutečný vtip od zlého úmyslu. Rodiče se většinou o těchto projevech nedozví, mohou však vyzorovat, že se mění chování dítěte.

Druhý stupeň šikany. - Je charakteristický tím, že psychický nátlak přerůstá ve fyzickou agresi, přitvrzuje se manipulace s obětí. Agresor v této etapě vstřebává zážitek, jak chutná moc, jaké uspokojení mu přináší to, když bije, týrá, ponižuje. Nereaguje-li v tomto stádiu pozitivní jádro skupiny, třídy, neexistují-li kamarádské vztahy, záporný vztah k násilí, pozitivní morální vlastnosti, pak dochází k prolomení posledních morálních zábran a šikana se rozjíždí ve větším rozsahu.

Třetí stupeň šikany. - Je prakticky rozhodující. Existuje stále možnost vzniku silné pozitivní skupiny, která by oslabil vliv tvořícího se „úderného jádra“. Pokud tato silná pozitivní skupina nezasáhne, pak tažení tyranů přechází do dalších fází. K agresorům se přidávají další jednotlivci. Cílem tohoto „úderného jádra“ budou stále ti nejslabší, ti nejnižší postavení.

Čtvrtý stupeň šikany - Šikana se rozjíždí v plném rozsahu. Působení agresorů je tak silné, že jejich normy přejímá celá skupina. Klást odpor v této fázi se již nedá. I mírní a ukáznění žáci se začínají chovat krutě, aktivně se zúčastňují týrání spolužáka. I oni prožívají pocit uspokojení z ponížení, bolesti a útrap toho druhého, slabšího. Dělají to proto, aby oni sami se nestali tím týraným. Vliv pedagogů na chování takové skupiny – třídy je minimální, případně zprostředkovaný přes „vůdce“, „kinga“.

Pátý stupeň šikany. - Zpravidla se na základní škole nestačí vytvořit, je to spíše záležitost věznic, výchovných ústavů, případně středních škol. Jeho charakteristickým znakem je to, že agresori jsou chápáni a uznáváni jako „vůdci“, „kingové“, „nadlidi“, „otrokáři“, „velkoknížata“, „ministři“ apod. Oběti jsou vnímány jako „podlidi“, „poddaní“, „nevolníci“, „otroci“. Vůdce tyranů zaujímá vedoucí místo, rozhoduje o všem, co se ve skupině děje. Nejhorší je – jestliže je tímto vůdcem žák s výborným prospěchem, ochotně pomáhající pedagogovi, žák mající podporu třídního učitele, protože „on přece všechno spolehlivě zařídí“. Oběť v tomto stadiu utíká do nemoci, má mnoho absencí, často i neomluvených, vyhýbá se škole a v nejhorším případě končí psychickým zhroucením nebo pokusem o sebevraždu.

Prevence:

1. Zvýšený a kvalitní dohled o přestávkách, vytipování rizikových míst.
2. Mapování situace, diagnostika tříd – zodpovídají třídní učitelé
3. Systematická prevence v rámci vyučovacích předmětů, v rámci neformálních rozhovorů, při adaptačních pobytech, výletech a školách v přírodě. Podpora pozitivních kamarádských vztahů.
4. Vytvoření prostředí důvěry. (Vysvětlení, co je a není žalování, možnost obrátit se s žádostí o pomoc prostřednictvím schránky důvěry.)
5. Spolupráce s rodiči.
6. Seznámení žáků, rodičů i pracovníků školy se školním řádem
7. Spolupráce pedagogických i nepedagogických pracovníků se školním metodikem prevence.
8. Spolupráce se specializovanými zařízeními (PPP, SVP, ...)

Jak postupovat při řešení šikany?

- **Odhad závažnosti** – TU, ŠMP, výchovný poradce nebo jiný pedagogický pracovník vede rozhovor s informátory a oběťmi, o situaci vyrozumí ředitele školy a konzultuje další postup, chybou je přímá konfrontace oběti a agresora a vyšetřování oběti přímo ve třídě!
- **Rozhovor s informátory a oběťmi** – po rozhovoru s informátory následuje rozhovor s oběťmi (o rozhovoru by neměli vědět ostatní žáci – ochrana před možnou pomstou agresorů)

- **Nalezení vhodných svědků** – vytipovat žáky, kteří s obětí sympatizují, nepřijímají normy šikanování

Individuální, popřípadě konfrontační rozhovor se svědky – rozhovor zorganizovat tak, aby o tom nevěděli ostatní žáci, chybou je společné vyšetřování svědků a agresorů

Rozhovory probíhají v pořadí: **informátor – oběť – svědci – agresori** a je třeba zjistit:

- kdo je oběť, kolik je obětí
- kdo je agresor, kolik je agresorů, kdo je iniciátor, kdo je aktivní účastník šikanování a kdo je obětí i agresorem
- co, kdy, kde a jak dělali agresori obětím
- jak dlouho a jak často šikana trvá

- **Ochrana oběti** (umístění žáka do chráněného prostředí, zvýšená pozornost při příchodu a odchodu ze školy, o přestávkách, v nutném případě nechat dítě doma)
- **Rozhovor s agresory, popřípadě konfrontace mezi nimi** – poslední krok ve vyšetřování, vytipovat nejslabší článek agresorů a přivést je k přiznání či vzájemnému obviňování, cílem je zastavit agresory a ochránit oběti i je samé před následky jejich činů

Ze všech rozhovorů je pořízen zápis opatřen podpisy všech účastníků.

- **Svolání výchovné komise** – vedení školy, výchovný poradce, TU, ŠMP – na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o počáteční šikanu nebo šikanu v pokročilém stadiu, dle závažnosti přizve ŘŠ metodika PPP a požádá o odbornou pomoc, navrhnou další postup vůči obětem, agresorům i třídě, potrestání agresorů je individuální, o sankci rozhodne ŘŠ
- **Výchovná komise** – setkání ŘŠ, výchovného poradce, TU, ŠMP, žáka – agresora a jeho rodičů, vyjádření pedagogů, žáka a rodičů, vyvození výchovného opatření – rozhodnutí ŘŠ
- **Individuální rozhovor s rodiči oběti** – rodiče je potřeba informovat o zjištěných a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních
- **Práce s celou třídou** – rozhovor s žáky (vynechání citlivých detailů), vysvětlení nebezpečí a důsledků šikany, oznámení potrestání viníků, pokračovat ve sledování třídy, spolupráce s odbornými institucemi.

Jak postupovat při řešení brutální šikany?

- **Zvládnout šok a postarat se o oběť** – poskytnout oběti nejnnutnější pomoc a ochranu, zastavení skupinového násilí
- **Přivolat pomoc** – zalarmovat pedagogy, kteří jsou v sousedních třídách, informovat o situaci vedení školy, nenechávat třídu bez dozoru, **zabránit domluvě žáků na křivé skupinové výpovědi**
- **Poskytnout oběti pomoc a bezpečí** – v případě zranění přivolá přítomný zaměstnanec školy LSPP a oznámí skutečnost zákonnému zástupci žáka
- **Přivolat policii** – paralelně kontaktovat specialistu na problematiku šikany a informovat rodiče
- **Vyšetřování** – viz. výše – Jak postupovat při řešení šikany?
- **Léčba** – metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Škola má k dispozici tato nápravná opatření: výchovná opatření, snížená známka z chování, převedení do jiné třídy, ředitel doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového

oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu, ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu, při naplnění skutkové podstaty přestupku či trestného činu oznámí skutečnost Policii ČR.

Škola spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, zprostředkuje oběti i agresorovi odbornou pomoc. Pro nápravu situace ve skupině zajistí odbornou práci s třídním kolektivem.

Kyberšikana představuje úmyslné urážky, vyhrožování, zesměšňování nebo obtěžování druhých prostřednictvím moderních komunikačních prostředků většinou v delším časovém období. Kyberšikana se odehrává na internetu nebo prostřednictvím mobilních telefonů. Pachatel často jedná anonymně.

Prevence:

1. Vzdělávání pedagogických pracovníků školy, žáků i rodičů (prostřednictvím přednášek) na téma kyberšikana
2. Vymezení jasných pravidel používání internetu (v rámci výuky informatiky)

Jak postupovat při řešení kyberšikany?

- Vyšetření incidentu – spolupráce TU a ŠMP s ICT koordinátorem a vedením školy
- TU vyzve oběť k uchování důkazů
- Snaha o odhalení agresora, postup obdobný jako při vyšetřování šikany
- ŠMP zajistí podporu a pomoc externího pracovníka (v případě nutnosti i pomoc Policie)

V případě, kdy kyberšikana nespadá do kompetence školy, poučí TU rodiče o možnosti řešení, nahlášení Policii ČR.

Seznam kontaktů na spolupracující organizace – nástěnka metodika prevence, sekretariát

Dlouhodobý plán péče o nadané žáky a mimořádně nadané žáky

ÚVOD

Péče o nadané děti je zakotvena ve školském zákoně: Zákon č. 516/2004 Sb., vyhlášce č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných. Péče o nadané žáky je zakotvena ve školském zákoně, který konkrétně v §17–19 (Vyhláška č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Opatření MŠMT č.j.: MŠMT-28603/2016 a ŠVP PV se zapracovanými změnami v souladu s RVP ZV dle Opatření MŠMT č. j.: MŠMT-38628/2016-) pojednává o různých možnostech přístupu k talentovaným žákům. RVP ZV a RVP PV umožňují, aby školní, třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, byly dle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a popřípadě doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností by měla být zajištěna a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky. Mimořádně nadaným žákem se pro účely této vyhlášky rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech. Ke vzdělávacím potřebám žáka s mimořádným nadáním se vyjadřuje školské poradenské pracoviště. Individuální vzdělávací plán (dále IVP) je vypracován po nástupu mimořádně nadaného dítěte do školky/školy, nejpozději však do 1 měsíce po zjištění jeho nadání.

TYPOLOGIE NADANÝCH DĚTÍ

Každé dítě je individualita a platí to i o dětech, které vykazují nadprůměrné rozumové schopnosti. Domníváme se, že z toho je vždy nutné při diagnostikování a hodnocení všech dětí vycházet. Níže popsaná typologie nadaných dětí nemá sloužit k „zaškatulkování“ jednotlivých dětí ve školní třídě k příslušným typům a kategoriím. Podle Bettse a Neihartové (1988) existuje **6 základních typů nadaných dětí**:

Úspěšné nadané dítě

Učitel toto dítě často správně identifikuje. Je to dítě, které se velmi dobře učí, má samé jedničky, dovede jednat s dospělými, je poslušné a nemá žádné problémy chování.

Vysoce tvořivé nadané dítě

Takové dítě stále vymýšlí něco nového, experimentuje. Je pro něj obtížné přizpůsobit se pevnému školnímu systému. Opravuje dospělé, chce měnit školní pravidla, špatně se ovládá. Chování takových dětí bývá velmi konfliktní.

Nadané dítě maskující své schopnosti

Takové dítě obvykle schovává, maskuje své skutečné, často nadprůměrné schopnosti jen proto, aby bylo přijato ostatními spolužáky. Obecně platí, že tyto děti mívají velmi nízké sebevědomí i sebehodnocení a často jsou velmi frustrovány. Tento typ se často týká nadaných dívek, zejména na počátku střední školy.

„Ztroskotané, odpadlé“ nadané dítě

Dítě tohoto typu stojí často v opozici, proti všem a všemu. Protestuje proti dospělým, rodičům i učitelům, kamarádům, sourozencům, proti celé společnosti. Je stále nespokojeno a dává to najevo. Také ono má snížené sebevědomí, a zároveň má pocit, že mu nikdo nerozumí. Buď vyrušuje nebo zcela již rezignovalo, ztratilo motivaci a odmítá jakoukoliv školní činnost. Nedělá školní úkoly a nepřipravuje se. Jeho školní výkony bývají velmi nevyrovnané, hodnocení průměrné až podprůměrné.

Nadané dítě s určitou vývojovou poruchou (nejčastěji se specifickou vývojovou poruchou učení.) Tyto děti bývají velmi nadané, ale jejich školní výsledky tomu zdaleka neodpovídají. Jejich školní zadání bývají často nedokončena, nejsou schopny pracovat pod

časovým tlakem a bojí se jakéhokoliv selhání. Většinou jsou hodnoceny jako žáci s průměrnými schopnostmi. Autonomní nadané dítě Toto dítě bývá velmi nezávislé, vystačí si samo se sebou. Je schopno riskovat, má velmi pozitivní sebehodnocení a využívá školní vzdělávací systém tak, aby z něj sám měl co nejvíc užítku. *Literatura: Betts, G.T., Neihart, M. (1988) Profiles of gifted and talented. In: Gifted Child Quarterly, 32 (2), 248 – 253*

Některé rozdíly mezi bystrým a nadaným dítětem

Nadaný žák je podle vyhlášky 27/2016 žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za **mimořádně nadaného žáka** se považuje především žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

V definici nadání se uvádí:

- vysoký intelekt a výborná paměť
- tvořivost, výjimečnost a motivace k dosažení určitých výsledků
- velká potřeba učit se, vyhledávat nové informace, ověřovat si poznatky
- jistá vyspělost v určité oblasti (naopak v jiných oblastech opoždění – např. ve třech letech dokáží číst, ale neovládou si zavázat tkaničky)
- vlastní způsob učení, tvořivý přístup k řešení problémů
- častý je verbální projev na vysoké úrovni, schopnost abstrakce, uvádění věcí do neobvyklých souvislostí
- typické jsou neobvyklé zájmy oproti vrstevníkům, specifický smysl pro humor
- silná motivace dělat věci, které je zajímají
- také negativní projev – odmítání práce, práce nedbalá, vyrušování (ať už proto, že se nudí, že kladou neodbytné otázky, nebo proto, že se stanou třídními šašky), přecitlivělost, panovačnost nebo přehnaná kritika k sobě i k okolí.

Je důležité rozpoznat rozdíl mezi dítětem nadaným a bystrým.

Bystré dítě	Nadané dítě
Umí odpovídat.	Klade další otázky.
Zajímá se.	Je zvědavé.
Má dobré nápady.	Má neobvyklé nápady.
Odpovídá na otázky.	Zajímají jej detaily, rozpracovává, dokončuje.
Je vůdcem skupiny.	Je samostatné, často pracuje sám.
Jednoduše se učí.	Většinu už zná.
Mezi vrstevníky je oblíben.	Víc mu vyhovuje společnost starších dětí
Chápe významy.	Dělá závěry.
Přesně kopíruje zadaná řešení.	Vytváří nová řešení.
Dobře se cítí ve škole, ve školce.	Dobře se cítí, když se učí (něco nového).
Přijímá informace.	Využívá informace.
Je vytrvalé při sledování.	Sleduje pozorně.
Je spokojené s vlastním učením a výsledky.	Je velmi sebekritické.

Různé projevy nadání

Možné problémy asociované s charakteristickými pozitivními vlastnostmi nadaných	
Pozitivní charakteristiky	Možné problémy
Rychle získávají a uchovávají si nabyté informace.	Netrpěliví, když jsou ostatní pomalí, nemají rádi rutinu a dril, odmítají neustále drilovat základní dovednosti.
Intelektová zvědavost, vnitřní motivace, hledání významu.	Pokládají nekonečné otázky, silná vůle, odmítají direktivnost, stejně očekávají od ostatních
Schopnost zobecňování, abstrakce, syntézy, rádi řeší problémy a mají v oblibě další intelektové aktivity.	Odmítají detaily, dril, vystupují proti vyučovacím procedurám.
Dovedou vidět vztah příčina - důsledek.	Mají problémy smířit se se vším nelogickým - jako jsou pocity, tradice nebo důvody, které se mají brát jako osudové.
Mají rádi pravdu, spravedlnost, „fair play“.	Mají problémy být praktičtí, zabývají se humanitárními otázkami.
Rádi organizují lidi a věci do struktury a řádu, systematizují.	Konstruují komplikovaná pravidla nebo systémy, tím se mohou jevit jako příliš dominující a ovlivňující.
Široký slovník, jednoduché verbální vyjadřování, rozsáhlé informace v různých oblastech.	Mohou používat slova k tomu, aby se vyhnuli určitým situacím, často se nudí ve škole a s vrstevníky, ostatní je vidí jako „všeznalce“.
Myslí kriticky, mají vysoké cíle, jsou sebekritičtí a hodnotí ostatní.	Kritičtí a netolerantní k ostatním, mohou být depresivní, perfekcionisté.
Vynikající pozorovatelé, chtějí poznat vše neobvyklé, jsou otevřeni novým zkušenostem.	Příliš intenzivní zaměření, občasná lehkověrnost.
Kreativní, tvořiví, mají rádi nové způsoby, jak je možné věci dělat.	Mohou narušovat plány a odmítat to, co je už známé, ostatní je vidí jako odlišné.
Intenzivní koncentrace, schopnost dlouho se koncentrovat v oblastech svého zájmu, chování orientované na cíl, vytrvalost.	Nesnáší vyrušování, odmítají vykonávat všechny povinnosti a kontakt s lidmi v době, kdy jsou ponořeni do svých zájmů.
Senzitivita, empatie, touha být druhými akceptován.	Citlivost ke kritice ostatních nebo k odmítání kamarády, očekává, že ostatní uznávají podobné hodnoty, potřeba úspěchu a uznání, mohou se cítit být odcizeni a „jiní“.
Velká energie, dychtivost, období intenzivního úsilí.	Frustrace z nečinnosti, dychtivost může ostatní rušit, potřeba neustálé stimulace,

	mohou se jevit jako hyperaktivní.
Nezávislost, preferují samostatnou práci, důvěřují sami sobě.	Mohou odmítat podněty rodičů nebo kamarádů, nekonformní, nekonvenční.
Různé zájmy a schopnosti, tékavost.	Mohou se jevit jako neorganizovaní, frustrovaní nedostatkem času.
Silný smysl pro humor.	Vidí absurdity některých situací, jejich humoru nemusí vrstevníci porozumět, mohou se stát „třídním klaunem“, aby tak získali pozornost ostatních.

Rozdíly mezi mimořádně nadanými dětmi a mimořádně nadanými dětmi s Aspergerovým syndromem:

Mimořádně nadané děti (G=<i>gifted</i>)	Mimořádně nadané děti s Aspergerovým syndromem (AS/G)
V některých situacích nebo životních obdobích jsou kvůli svému nadání a jiným zájmům sociálně izolovaní. Dobrá schopnost empatie i systematizace (vyvození pravidel chování).	Deficit v sociálních dovednostech, které jsou výrazně pod úrovní schopností a zejména chronologického věku. Sociálně neobratné chování, chybějící intuice a takt. Empatie vychází ze systematizace (vytváření pravidel). ³⁵
Jsou schopné se zařadit mezi vrstevníky, ale často dávají přednost jiným zájmům.	Neobratné v kontaktu s vrstevníky, nevhodné chování v kolektivu, sebestřednost nebo osamocení. Nepřiměřené, v některých situacích až nevhodné chování v interakci s ostatními dětmi.
Vysoce specializované zájmy, zájmy odpovídající starším dětem.	Omezené uplívavé zájmy, často bez praktického významu, mají opakující se, stereotypní charakter.
Intelekt je dobře a komplexně rozvinutý ve všech složkách, bez propadů do pásma subnormy, mohou se však vyskytovat výraznější schopnosti i specifické vývojové poruchy učení.	Rozumový vývoj je nerovnoměrný, rozvinuté jsou spíše dílčí složky intelektu. Objevuje se memorování faktů, zvláštnosti v řečovém vývoji apod. U dětí v předškolním věku hyperlexie (čtenářské dovednosti nekorespondují se schopností porozumění řeči) a hyperkalkulie (aritmetické schopnosti nekorespondují s úrovní logického a analytického uvažování).
Komplexně rozvinuté funkce komunikace včetně složky pragmatické. Bohatá neverbální komunikace.	Obtíže v pragmatické a někdy i sémantické složce komunikace a v metakomunikaci. Chudá, s úsilím naučená neverbální komunikace.

Nadané děti s AS bývají sebestředné, nevidí mezilidské vztahy v souvislostech a mají za to, že pokud s nimi například v tuto chvíli jejich kamarád nemluví, ale povídá si s jiným dítětem, už o ně nemá zájem, a tudíž není ani jejich kamarád. Chování ostatních je pro ně často matoucí. Nechápu, proč se některá společenská pravidla v některých situacích dodržují a v jiných ne. Potřebují se naučit, jak jednat v různých sociálních situacích, učit se organizovat a plánovat, pružně reagovat na změny tak, aby mohli najít budoucí uplatnění a žít samostatný život v dospělosti. I nadané děti s mírnou symptomatikou AS potřebují sociální trénink, ačkoli jejich problémy v této oblasti nejsou na první pohled zřejmé. V dětství a dospívání potřebují nadané děti s AS pomoc.

K základním přístupům ve vzdělávání nadaných žáků patří akcelerace (urychlování) a enrichment (obohacování):

- **akcelerace** umožňuje nadanému žákovi pracovat na vyšší úrovni nebo rychlejším tempem, než je typické pro jeho věk a ročník školní docházky
- **enrichment** je rozšiřování, prohlubování učiva nebo učebních aktivit nad rámec běžných učebních plánů, stimuluje dítě k objevování a hledání dalších možných souvislostí a vazeb, které dané téma nabízí

Mezi základní zásady práce s nadaným žákem patří umožnění práce rychlejším tempem, méně procvičování, postup dopředu, náročnější výuka, opora o zájmy dítěte. Pro učitele to představuje mít např. vytvořen zásobník úkolů, vyhledané zajímavé souvislosti.

Postupy práce s nadaným v běžné třídě:

- **využití doplňkového materiálu** – pokud je žák s úkolem hotov dřív než ostatní žáci, může pracovat na dalších úkolech
- **využití alternativního materiálu** – žák řeší úkoly společně se třídou, ale dostane alternativní zadání, které je intelektuálně náročnější. Zde je nutné, aby učitel sám vytvářel pracovní listy. Existují tak nejrůznější pracovní sešity a alternativní učebnice.
- **využití alternativních činností** – pokud má žák úkol hotový, může pracovat na něčem, co ho zajímá. Tato práce se musí týkat něčeho, co je žakovou silnou stránkou. V žádném případě by neměl být ušetřený čas věnován činnostem, které by měly vést ke zlepšení něčeho, v čem je žák slabší nebo činnostem, které ho nebaví. Alternativní činnosti by měly být pro žáka příjemné a stimulující.

Potřeby talentovaných žáků

V běžné třídě se nadaní žáci mohou začít nudit, protože didaktické postupy potřebné pro osvojení učiva u většiny jejich spolužáků, jsou pro ně často zdlouhavé a mnohdy zbytečné. Nadané a mimořádně nadané děti chápou rychleji, nepotřebují k osvojení učiva tolik fixačních a memorizačních cvičení, potřebují vyšší tempo výuky, a přitom dostatek samostatnosti a vlastní aktivity.

Výuka nadaných dětí by měla být stimulující a dostatečně náročná. Nadaní jsou nezávislí jedinci, kteří ocení větší samostatnost. Vyžadují spíše divergentní, kreativní a abstraktní úlohy. Výuka by měla být založena z velké části na zkušenostním učení.

Péče o nadané děti klade obrovské nároky na učitele, zejména, má-li vzdělávat tyto žáky v běžné třídě. Takový pedagog má být nadprůměrně inteligentní, má kulturní a intelektuální rozhled. Měl by znát podstatu nadání a potřeby nadaných, dokázat nadané žáky identifikovat, umět rozvíjet či vybírat vhodné metody a materiály pro výuku nadaných. Měl by být velmi tolerantní a být schopen učit individualizovaně, pracovat s nadanými z různých etnických skupin, a být jim dobrým rádcem a průvodcem.

Pedagog musí znát možnosti identifikování a diagnostikování nadaných dětí, a ovládat postupy a metody, které mohou ve své třídě využít pro jejich rozvoj.

NÁŠ POSTUP

Na základě této typologie by měli učitelé ve svých třídách a předmětech takové děti identifikovat, mít o nich přehled a vzájemně se o nich s ostatními pedagogy informovat. Dětem, které se ve větší míře budou zajímat o určitý předmět, nabídnou učitelé rozšíření vědomostí a znalostí zábavnou, hravou formou, odkazy na literaturu, webové stránky či ostatní média. Vyučující umožní, aby si žáci mohli výklad doplňovat, připravovat si referáty, účastnit se soutěží (Logická olympiáda...) a exkurzí. Mohou též navštívit jiné ročníky nebo třídy, aby zde prezentovali své vědomosti či dovednosti. Svůj zájem a znalosti ze svého oblíbeného oboru mohou zveřejňovat formou nástěnek, příspěvků do školního časopisu, prezentacemi pro žáky či relacemi prostřednictvím školního rozhlasu. Jako další možnosti lze uvést možnosti mimoškolní činnosti, například kroužek šachu (vedoucí kroužku by mohl být rodič či senior), kroužek zábavné logiky (křížovky, sudoku, rébusy, hlavolamy, piškvorky) – zde se nabízí i možnost řešení volitelným předmětem u mladších dětí zájmovým útvarem. Nabídnout rodičům možnost tábor pro nadané děti.

Další náměty

Možnosti práce s nadanými dětmi ve škole-Šárka Portešová (podle www.nadanedeti.cz) – zkrácená verze.

Většina z níže uvedených systémů školní péče o nadané děti existuje v zahraničí již řadu let. Zmíněné systémy přitom úspěšně fungují paralelně, vedle sebe, protože není možné říct, že jen jeden jediný přístup je nejlepší a optimální pro vzdělávání všech nadaných dětí. Obecně existují ve světě tři hlavní, níže jmenované přístupy:

1) Akcelerace

Mimořádně nadané dítě postupuje školními osnovami, v případě tohoto opatření, mnohem rychleji než ostatní děti. Může „přeskočit“ některý nebo některé ročníky, případně zahájit docházku dříve, než jeho vrstevníci. Tato eventualita se doporučuje dětem s nadprůměrným nadáním a velmi dobrou schopností sociální adaptace.

2) Obohacování osnov

Osnovy pro běžnou třídu jsou, v rámci tohoto postupu, obohacovány směrem k rozšíření a prohloubení učiva. Jedná se v podstatě o opak akcelerace. Dítě zůstává v běžné třídě, probírá však značně rozšířenou látku.

3) Péče o nadané děti v rámci běžné třídy – (nejpravděpodobnější práce na naší ZŠ)

V tomto případě musí však jít o skutečnou, důslednou integraci, nejen ponechání nadaného dítěte v běžné třídě. **Co je nutné zabezpečit:**

- seznámení učitelů s možnostmi identifikování a diagnostikování nadaných dětí, s možnými postupy a metodami, které mohou ve své třídě využít
- identifikování nadaných dětí ve třídě
- rozšíření obvyklých výukových materiálů určených pro ostatní žáky
- plánování dalších postupů práce s těmito vybranými dětmi.

4) Skupiny několika nadaných dětí v rámci jedné třídy

Při realizování tohoto modelu se spojí rozumově nadané děti z jednoho ročníku do jedné skupiny a jsou integrovány do jedné běžné třídy. Tato skupina se tak učí jako celek podle individuálního programu v rámci běžné třídy.

Zajímavé internetové zdroje - pomocníci ve výuce

Některé internetové zdroje, které jsou užitečné pro přípravu vyučovací hodiny:

Moje škola – škola hrou pro každého a nonstop

- na těchto stránkách najdete velmi zajímavé informace a náměty pro každý vyučovací předmět.

RVP

- Portál pro podporu rámcových vzdělávacích programů.

Krok za krokem s nadaným žákem

- Příručka Výzkumného ústavu Pedagogického

Education planet a Education world

- jsou skvělé rozcestníky s informacemi a spoustou nápadů a materiálů pro výuku.

ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjištění mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje Individuální vzdělávací plán (IVP) se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přerazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků postupujeme takto:

- vytvoříme plán pedagogické podpory s uvedením oblasti zájmu žáka, v níž vyniká a s uvedením výčtu způsobů, kterými žáka můžeme podpořit
- třídní učitel ve spolupráci s učitelem daného ročníku či předmětu vytvoří učební plán obohacený o rozšiřující učivo a rozpracuje jej do podoby IVP nebo osnov, v nichž uvede cíle, obsah učiva a způsob jeho ověření a hodnocení
- na základě pozorování a hodnocení žáků vytipujeme žáky s nadáním, směřujeme je k účasti na olympiádách a soutěžích, nabízíme rozšiřující a problémové úlohy nad rámec běžné výuky, případně umožňujeme účast žáka na výuce předmětů ve vyšších ročnících školy
- v případě mimořádného nadání žáka spolupracujeme nadále se školským poradenským zařízením

I. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Český jazyk

Vyhledáváme u žáků mimořádné jazykové schopnosti, literární talent a umělecké vlohy. V rámci výuky připravujeme a zadáváme nadaným žákům práci, která odpovídá a rozvíjí úroveň jejich dovedností v oblasti jejich nadání. Zadáváme jim náročnější samostatné úkoly, rozšiřujeme základní učivo do hloubky, umožňujeme žákům vlastní tempo, zapojujeme žáky do Olympiády v Čj, jejich literární dílka posíláme do soutěží, podporujeme umělecký přednes.

Cizí jazyky

- vzhledem k tomu, že mimořádně nadaní žáci jsou již na víceletých gymnáziích a jazykových školách, věnujeme zvýšenou péči vzdělávání nadaných žáků
- žákům zadáváme specifické úkoly tak, abychom doplnili, rozšířili a prohloubili obsah jejich vzdělání
- při tvorbě projektů jim zadáváme specifické a složitější úkoly
- motivujeme je k tomu, aby pomáhali slabším žákům
- pro tyto žáky jsou k dispozici „Readers“ ve školní knihovně, které si mohou půjčovat umožňujeme jim účast v soutěžích jak školních, tak i postupových
- žákům jsou zadávány složitější úkoly náročné na logické myšlení

Výuka anglického jazyka probíhá v diferencovaných skupinách podle úrovně jazykových dovedností žáka s možností přestupu mezi skupinami.

II. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Matematika 1. a 2. období

- individuální rozvoj nadání, přístup a motivace
- diferencované zadávání úkolů
- individuální zadávání složitějších úkolů
- účast ve školních kolech soutěží i reprezentace ve vyšších kolech
- osobnostní rozvoj talentu, nadání, mimořádného zájmu o určitý obor
- Možnost výběru volitelného či nepovinného předmětu, popř. kroužku
- Matematika 3. období
- vlastní program-zadané úkoly na dané téma jsou obtížnější
- žáků zadáme práci pouze s rámcovým časovým omezením, sám si volí pracovní tempo i pořadí úkolů
- učivo lze nastudovat i z jiných zdrojů než používaných učebnic
- možnost pracovat na vlastním projektu

III. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

možnost výběru volitelného či nepovinného předmětu, popř. kroužku
vlastní program-zadané úkoly na dané téma jsou obtížnější
možnost pracovat na vlastním projektu

IV. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Prvouka, vlastivěda

- snažíme se zvyšovat motivaci k rozšiřování základního učiva
- vytváříme problémové úlohy, zadáváme specifické úkoly
- podporujeme práci na PC, individuální studium naučné literatury
- zadáváme náročnější samostatné práce, rozsáhlejší, projektové
- snažíme se zapojit žáky do zájmových aktivit organizovaných školou
- vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným žákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším jednou z možností je vytvoření individuálního vzdělávacího plánu

Prvouka, přírodověda

- zařazení této problematiky vyžaduje od učitele náročnější přípravu
- je třeba zvýšené motivace
- klademe na tyto větší nároky (např. v HV doprovázejí na hudební nástroj, v M luští rébusy, řeší náročnější úlohy, v PRV zadáváme referáty na dané téma,...)
- doporučujeme navštěvování mimoškolních aktivit v daném oboru - nezapomínáme vést tyto žáky k rovnému přístupu k méně nadaným dětem, k toleranci a ochotě pomoci

V. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Dějepis

- individuální vzdělávací plán
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu daného předmětu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů

VI. ČLOVĚK A PŘÍRODA

Fyzika

Talentovaným žákům při vhodných příležitostech předkládáme k zamyšlení různá nadstandardní témata, běžně na ZŠ neprobíraná. Jejich výkony v testech jsou oceňovány mimo známkovací škálu (obrázkem nebo hvězdičkou), což je pro některé děti prestižní záležitost zvyšující jejich motivaci, na druhé straně je to však nijak nezvýhodňuje.

Mimo vedeme nadanější žáky ke spolupráci s žáky slabšími, čímž zvyšujeme efektivitu vzdělávacího procesu a učíme tyto děti solidaritě, toleranci a trpělivosti.

Přírodopis

- na nadané žáky klademe vyšší nároky a motivujeme je ke zvýšenému zájmu o získávání nových poznatků, vědomostí a dovedností v oboru
- zadáváme náročnější samostatné úkoly formou referátů, krátkých aktualit o novinkách a zajímavostech v oboru a zájmu žáka
- umožňujeme individuální práci s naučnou i odbornou literaturou – obrazové atlasy, klíče k určování organismů, encyklopedie, nástěnné tabule, učebnice, tablet
- umožňujeme samostudium pozorováním živých přírodnin i přírodnin uložených ve veřejných sbírkách
- nadaní žáci jsou pověřováni řešením problémových úkolů a jejich prezentací před ostatními žáky, konkrétně vysvětlením problému a případným dotazům žáků
- nadaní žáci dostávají prostor k vedení a řízení pracovních skupin a vyhodnocování výsledků skupinových prací
- zařazujeme dle zájmu a časových možností výuku v terénu, tématické exkurze, návštěvy přírodovědných institucí a besedy s odborníky
- vedeme je k toleranci a ochotě pomoci slabším spolužákům při řešení zadaných úkolů
- umožňujeme individuální i kolektivní zapojení do soutěží – Biologická olympiáda, Přírodopisný klokan apod.

Zeměpis

- učitel pro tyto žáky rozšíří a prohloubí vzdělávací obsah
- v rámci výuky je zařazována práce ve skupinách podle nadání žáka, nadaní žáci mohou být pověřováni vedením a řízením skupin
- žákům jsou zadávány náročnější specifické úkoly, které odpovídají a rozvíjí úroveň jejich dovedností
- žáci mohou být zapojeni do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů, reprezentují školu
- žákům umožňujeme pracovat na počítači, s naučnou literaturou, popř. mohou navštívit hodiny, semináře, kroužky ve vyšších ročnících

VII. ČLOVĚK A UMĚNÍ

Výtvarná výchova, hudební výchova

- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických a náročnějších samostatných úkolů (referáty, projekty,....)
- zapojení do soutěží a reprezentace školy
- zapojení do kulturních programů zapojení do činností v hodině (doprovod na hudební nástroj, předzpívání písní,....)
- podpora v mimoškolních aktivitách (kroužky, ZUŠ,....)
- zadávání výtvarných úkolů s použitím náročnějších výtvarných technik
- práce ve skupině (nadaný žák vede, organizuje práci ve skupině)
- poskytování prostoru pro rozvoj kreativity

VIII. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Tělesná výchova

- na II. stupni jsou v souvislosti s rozšířenou výukou tělesné výchovy (specializace - fotbal) přijímáni mimořádně pohybově nadaní žáci, kteří svými schopnostmi často přesahují stanovené požadavky, vyžadují specifické formy práce, zadávání zvláštních úkolů atd. U těchto žáků se mohou ve větší míře vyskytovat kázeňské problémy, je nutné je vést k osobnostní výchově, k toleranci k méně nadaným žákům, k ochotě jim pomáhat
- volíme individuální postupy, motivujeme žáky k rozšiřování znalostí a dovedností, zadáváme specifické a obtížnější úkoly, které dále rozvíjí úroveň získaných dovedností
- žáci se podílejí na vedení vyučovacích celků, figurují jako vedoucí pracovních skupin
- často pracujeme v diferencovaných skupinách rozdělených podle nadání a výkonnosti žáků, v rámci volitelných předmětů jim umožňujeme učit se, ale také se konfrontovat se staršími spolužáky
- žáci reprezentují školu, jsou zapojováni do sportovních soutěží, nabízíme jim celou řadu možností sportovního vyžití ve škole (volitelné předměty, zájmové útvary, soutěže, turnaje) i mimo školu (sportovní akce, výlety, výcvikové kurzy, letní tábory, soustředění...)
- při rozvíjení talentu spolupracujeme s rodiči, poradenskými pracovišti i jednotlivými sportovními institucemi.

IX. ČLOVĚK A PRÁCE

- na nadané žáky klademe vyšší nároky a motivujeme je ke zvýšenému zájmu o získávání nových poznatků, vědomostí a dovedností v oboru
- zadáváme náročnější samostatné úkoly formou jednoduchých i složitějších pozorování přírody, pěstitelských pokusů a jejich vyhodnocování
- umožňujeme individuální péči o zeleň v prostorách školy i na školním pozemku - nadaní žáci dostávají prostor k vedení a řízení pracovních skupin při práci s biologickým materiálem v odborné učebně i na školním pozemku
- vedeme je k toleranci a ochotě pomoci slabším spolužákům při praktických úkolech – při pokusech, pozorováních a při pracích s nářadím při sezónních činnostech na školním pozemku

IX. ŠKOLNÍ DRUŽINA

Tyto děti mají většinou nadání hudební, výtvarné, sportovní, matematické nebo jazykové a rozvinuté verbální dovednosti, projevuje se u nich i rané čtenářství. Ve volnočasových aktivitách toto dobře využívají, zúročí v různých soutěžích, přehlídkách, setkáních, kde role vychovatelky je nezastupitelná.

Strategie prevence a řešení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb.

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory a jejím předpokladem jsou dostatečně rozvinuté intelektové schopnosti. Jejich plné využití může být však z různých důvodů blokováno. U vážných nedostatků v prospěchu a výrazných neúspěchů ve škole je třeba zjistit, o jaký typ neúspěchu jde, zda se nejedná o trvalejší, celkovou tzv. **absolutní školní neúspěšnost**, kdy žák neprospívá proto, že nemá dostatečně rozvinuté intelektové schopnosti nutné k úspěšné docházce do běžné školy. Může však jít také rovněž o tzv. dočasnou, přechodnou či částečnou - **relativní školní neúspěšnost**, kdy žák propadá nebo má špatný prospěch z příčin mimo intelektových. Nižší výkon žáka může být způsoben např. *nízkou sebedůvěrou, špatným sebehodnocením, nedostatečnou motivací, negativním postojem ke škole a emočními či zdravotními problémy.*

Sebedůvěra a sebehodnocení ve vztahu ke školní práci

Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení a míře sebedůvěry. Uvědomování si vlastních schopností ovlivňuje postoj ke školní práci. Základem úspěchu je dostatečné množství sebedůvěry, umožňující dítěti pracovat na úrovni, která odpovídá jeho schopnostem. Naopak nízká míra sebedůvěry brání dosažení očekávaných výsledků. Děti s nízkou sebedůvěrou bývají nejisté, mívají velké obavy z případného selhání a tím mají i větší sklon k různým úzkostem. Špatné sebehodnocení je příčinou toho, že dítě přestává usilovat o dobrý prospěch ve škole a z toho důvodu na školní práci rezignuje. Důsledkem selhání žáka a zhoršení jeho prospěchu může být buďto špatný postoj ke škole nebo také nedostatek motivace.

Rodič může schopnosti dítěte podceňovat, ale naopak i přeceňovat. Jestliže rodiče považují schopnosti dítěte za horší, než ve skutečnosti jsou, kladou na dítě nepřiměřené požadavky a často mu dávají najevo svoje zklamání. Dítě tento názor mnohdy přijímá a opět zde dochází k dalšímu snížení sebedůvěry. Hodnocení učitelů bývá více realistické z důvodu, že odpovídá školnímu prospěchu žáka. Znamky ovlivňují názor dítěte a jejich význam v průběhu studia stoupá. Úzkostné a nejisté dítě, s nízkým sebehodnocením nebude spokojené ani s výborným prospěchem. Vlastní výkony nejsou schopny přiměřeně posoudit děti se sníženou inteligencí.

Sebedůvěru můžeme u dítěte pěstovat tím, že: (z hlediska intelektuálního vývoje)

- klademe na dítě přiměřené nároky, které nepřekračují jeho schopnosti
- posilujeme jeho kompetence – zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky
- jsme mu osobně nápomocni a radujeme se z jeho úspěchů
- začleníme do zkušeností dítěte roli úspěchu a umožníme mu dosažení tohoto úspěchu
- pomáháme mu nacházet alternativní řešení a rozvíjet návyky pro lepší zvládnání problémů (z hlediska citového vývoje)
- oceňujeme jeho jedinečnost a vyhýbáme se negativnímu srovnávání pomáháme dítěti s přijetím sama sebe tím, že mu dáváme najevo naše přijetí oceňujeme schopnost vcítění se do pocitů druhých (z hlediska duševního vývoje)
- dbáme na smysl pro zvědavost
- aktivitu dítěte chápeme jako projev tvůrčí energie
- umožníme dítěti vyslovovat vlastní názory

Motivace ke školní práci

Postoj ke škole a motivace ke školní práci může ovlivnit míru využívání vlastních schopností. Vždy je důležité, zda má dobrý školní prospěch pro dítě a pro rodiče patřičnou hodnotu. Pokud dítě není dostatečně motivováno, nebude, vzhledem ke svým schopnostem, dostatečně pracovat. Postoj ke škole ovlivňují především vlastní úspěchy a neúspěchy. Neúspěch může působit jako podnět k většímu úsilí. Jestliže se však neúspěchy opakují, motivace žáka se rapidně snižuje. Ke snížení úsilí ovšem může vést i přemíra úspěchů. Některým žákům vyšších ročníků, kteří měli dříve dobrý prospěch a nepotřebovali k němu zvýšené úsilí, činí změna přístupu značné obtíže.

Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností, nebývají ve škole spokojeni a mívají potřebu vyhnout se dalším neúspěchům. U dětí, kterým se nedostane dostatečného ocenění, může být pod výkon projevem lhostejnosti k výsledkům.

Emoce dítěte vztahující se ke škole

Úspěšnost žáka závisí i na emocionální složce. Emoce mohou dítě tzv. aktivizovat či tlumit a jsou spojeny s hodnocením jeho výkonů. Ve školním věku se také rozvíjí porozumění emočním prožitkům a postupně se zlepšuje emoční regulace. Vlastní pocity dítě posuzuje podle toho, jak předpokládá, že je hodnotí ostatní. Projevy strachu a úzkosti může tedy vnímat jako vlastní selhání a za tyto zmiňované projevy se stydět.

Emoční problémy snižují efektivitu školní práce. Žáci, kteří mají narušené emoční prožívání, nedovedou své schopnosti plně využít. Požadavky školy jsou pro ně nezvladatelné, považují sami sebe za neúspěšné a nepracují na úrovni svých schopností. Hlavní potřebou bývá obrana před negativními pocity.

Školní práce se stává předmětem obav i tehdy, kdy rodič dává nadměrně najevo důležitost známek a to, že neúspěch dítěte by byl pro něj zklamáním. Příliš velký strach dítěte má však na školní práci negativní vliv. Nadměrný a nepřiměřený strach se může rozvinout až ve školní fobii.

S žáky ohroženými školní neúspěšností může pracovat výchovná poradkyně, metodik prevence a kterýkoli pedagogický pracovník. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťuje žákům s SPU poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu. Vyhodnocují příčinu zhoršení prospěchu a v případě potřeby je vypracován Plán pedagogické podpory.

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženi:

- žáci se speciálně vzdělávacími potřebami
- žáci, kteří nastoupili do školy do 1. ročníku
- žáci, kteří přestoupili na 2. stupeň ZŠ
- žáci, kteří přešli z jiné ZŠ
- žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky

Neúspěch ve škole se může **projevit neprospěchem, závadovým chováním – porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.**

Školní neúspěšnost žáků řeší členové školního poradenského týmu (výchovný poradce, metodik prevence, školní psycholog) v úzké spolupráci s třídními učiteli, vedením školy i ostatními pedagogy. Na pedagogické radě školy je vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem a všichni jsou s ní seznámeni.

V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně **informováni rodiče** prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce spolu s třídním učitelem a vyučujícím daného předmětu projedná na schůzce ve škole se zákonnými zástupci neprospívajícího žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě potřeby či zájmu je nabídnuto neprospívajícímu žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP či SPC.

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory. Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení a míře sebedůvěry.

KONKRÉTNÍ PŘÍČINY ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Problémy žáka ve vyučovací hodině

- nerozumí výkladu
- neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty
- nestíhá zapisovat podle výkladu • nedokáže určit, co je podstatné
- neumí se soustředit
- opakovaně je v práci vyrušován spolužáky

Problémy s domácí přípravou

K problémům s domácí přípravou vede nejčastěji:

- nepodnětné prostředí, malý zájem rodičů
- slabá vůle (nedokáže se přinutit k domácí přípravě)
- nedostatek návyků pro samostudium (neumí vybrat důležité, učí se z paměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení)
- neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní

Ostatní problémy negativně ovlivňující studium

- dlouhodobé zdravotní problémy
- změna bydliště, dojíždění
- problémy v rodině (rozchod rodičů, úmrtí jednoho z rodičů, špatná ekonomická situace rodiny)
- stres z neprospěchu
- útéky před problémy
- problémy v sociálním prostředí vrstevníků
- distanční výuka a nerovné podmínky žáků během ní

Formy práce s neúspěšnými žáky (uplatňované i v rámci 1. st. PO)

Pro úspěšnost programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým zejména patří:

- zachytit problém co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti úzce spolupracovat s rodiči
- pomoci rodičům zajistit nejrůznější odborná vyšetření
- uplatňovat individuální přístup k žákům, respektovat jejich individuální tempo a posilovat motivaci žáků

- nabízet žákům individuální konzultace po vyučování nebo před vyučováním
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků volit takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci
- v hodnocení se zaměřovat na pozitivní výkony žáka, a tím podporovat jeho pozitivní motivaci k učení
- zadávat pravidelné úkoly vycházející ze stanoveného obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu učiva
- užívat podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky – dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu

Nástroje na koordinaci péče o žáky se SVP

- **Individuální zohlednění SVP žáka** (možno i v rámci 1. st. podpůrných opatření)
- **Plán pedagogické podpory**
 - vzniká z iniciativy učitelů jednotlivých předmětů v případě, že nepostačuje samotné zohlednění SVP žáka, může mít omezenou platnost nebo může být využíván po delší časové období, musí být pravidelně vyhodnocován
- **Doporučení ze ŠPZ**
 - vyučující jsou seznámeni s doporučením pro daného žáka
- **Individuální vzdělávací plán**
 - podpůrné opatření v rámci 2. – 5. stupně, tvoříme ho na základě doporučení ŠPZ, po podpisu informovaného souhlasu a podání žádosti zákonným zástupcem
- **Předmět speciálně pedagogické péče nebo pedagogická intervence**
 - zařazení žáka do skupiny jen na základě doporučení ŠPZ, náplň je dána v doporučení
- **Asistent pedagoga**
 - personální podpora je vždy daná doporučením ŠPZ

Doporučené postupy prevence a intervence při školní neúspěšnosti žáka v konkrétních případech

Nástup žáka do 1. třídy

oblast prevence

- co nejdříve dobrá motivace – zažívání příjemných věcí a úspěchu
- hodnocení žáků vzhledem k jejich osobnímu pokroku, nesrovnávat s nastavenou laťkou, každé dítě je na školu jinak připraveno
- pokud dítě začne selhávat, je třeba co nejdříve zjistit, proč selhává a podpořit ho
- spolupráce s okolními MŠ – již několik let na škole probíhají setkání budoucích prvňáků - adaptace na školní prostředí, docvičení potřebných dovedností
- komunikace s rodiči – rodičům je nutné vše vysvětlit, komunikovat s nimi

oblast intervence

- pokud dítě začne selhávat, je nutné upravit vyučovací metody
- všechny postupy je vhodné vysvětlit rodičům, aby mohli podobně přistupovat k dětem doma při přípravě na vyučování – zacílení na konkrétní problém

- pokud ale dítě výrazně selhává – nutná přesná diagnostika příčin problému – konzultace se školním psychologem, vyšetření v PPP, SPC

Přestup žáka na druhý stupeň

- dopřát čas na adaptaci
- komunikace mezi učiteli - 1. a 2. stupeň – předávání zkušeností, jak žáci pracovali, jaká byla pravidla hodnocení, jak se řešili různé problémové situace

Žákům šestých ročníků je poskytnut čas na adaptaci, dále je jim poskytnuta podpora během hodin Vpž, kde mají možnost seznámit se s účinnými postupy při zvládnutí nového učiva pod názvem „Jak se učit“. Spolupráce probíhá také mezi vyučujícími prvního a druhého stupně, při které dochází ke vzájemné konzultaci. V hodinách českého jazyka, matematiky a anglického jazyka píší žáci na začátku školního roku vstupní testy, ve kterých se zjišťují jejich stávající znalosti ve srovnání se známkou na vysvědčení na konci pátého ročníku a následně s navrženou známkou za první čtvrtletí. V případě velkých rozdílů je snaha najít příčinu tohoto, pro žáka zjevně náročného, přechodu na vyšší stupeň. Přechod žáků na druhý stupeň je také podpořen třídním pobytovým adaptačním kurzem, který pomáhá nejenom stmelit případně i nově vzniklý kolektiv, nebo začlenit nově příchozí žáky do stávajícího kolektivu, ale i vytvořit pozitivní vazbu mezi žáky a třídním učitelem.

Přechod žáků z jiné školy

- změna školy znamená změnu školního vzdělávacího programu – soulad musí zajistit vyučující
- neznamená to, že je povinností učitelů žáka vše doučit, ale je vhodné žákovi vytvořit podpurnou síť – **komunikace učitel – rodič – žák**
- informovanost rodičů a podpora spolupráce s nimi
- kooperace jednotlivých vyučujících
- v případě potřeby vypracování Plánu pedagogické podpory dle platné legislativy
- práce s třídním kolektivem, adaptační aktivity
- spolupráce se školním psychologem, výchovným poradcem a metodikem prevence

Prostor pro začlenění nového žáka do kolektivu třídy poskytují třídnické a hodiny Vpž, při kterých třídní učitel volí aktivity, které adaptační proces urychlí a odbourají ostych obou stran.

Nemoc, zvýšená omluvená absence

- při dlouhodobé nemoci je třeba s rodinou žáka úzce spolupracovat, zajistit doplňování učiva, ulehčit návrat žáka po nemoci do školy - plán doplnění učiva a přezkoušení
- sledovat absenci žáka – zda krátkodobé absence z důvodu návštěvy lékaře, nevolností, rodinných důvodů, nejsou pravidelné v době, kdy se píše prověrka, kdy má být žák zkoušen, zda se nejedná o konkrétní dny v týdnu

Změna situace v rodině

- můžeme pomoci, pokud dobře známe situaci, pokud je dobré klima a vzájemná důvěra
- sledujeme nejen velmi slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování
- iniciovat osobní schůzku s rodiči, nutný je ovšem citlivý a taktický přístup
- rodiči v případě potřeby doporučit odbornou pomoc – např. školního psychologa

Špatná sociální situace

- řešit problém s rodiči
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD
- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi
- práce s třídním kolektivem, předcházet vzniku ostrakismu či šikany

Závadové chování, záškoláctví

- porušení školního řádu nepřehlížet
- pokud nepomůže prevence, závadové chování řešit v souladu se školním řádem
- důsledné řešení zvýšené omluvené absence

Nástup žáků do školy po distančním vzdělávání (např. nouzovém stavu a omezení provozu škol od 11. 3. 2020)

- individuální rozhovory se žáky, kteří se neúčastnili distanční výuky, odhalení možných příčin, nabídka podpory, plánování možností
- úprava časových plánů, přesun klíčového učiva, opakování, reflexe dosahování vzdělávacích výstupů, plán procesu vyrovnání rozdílů mezi žáky
- akcentace rozvoje aplikační složky znalostí
- aplikace formativního hodnocení

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ

1. Příčiny školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost je vážným problémem, jehož řešení si vyžaduje náročnou práci s žákem a často také s rodiči žáka. Bývá důsledkem individuálních rozdílů v osobnosti žáků, v jejich výkonnosti, motivaci i jejich rodinné výchově. Neprospěch je často způsoben souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat.

Při nástupu žáka do školy prostudují třídní učitelé pedagogickou dokumentaci žáků. Na jejím základě pak vytipují žáky, kteří by mohli být potenciálně neúspěšní při zvládnutí studia. Třídní učitel seznámí žáky s prací PPP a zeptá se, zda již někdo z žáků tuto poradnu navštěvuje. Od těchto žáků pak vybere doporučení PPP, s kterým bude škola dále pracovat.

2. Nejčastěji má na školní úspěšnost nebo neúspěšnost vliv:

a) osobnost dítěte - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka

b) nepodnětné rodinné prostředí, žáci ohrožení sociálně nežádoucími jevy, problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole (mezi kamarády, ve třídě, vztah s učitelem)

c) špatná docházka do vyučování – neúčast žáků ve výuce, z toho plynoucí špatné porozumění probírané látce a následné nezvládnutí učiva.

3. Řešení školní neúspěšnosti

V prvním řadě je nutné podrobit dítě kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny selhávání žáka ve škole. Diagnostika žakových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb nám pak umožní nastavit vhodná opatření. Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen zastavit svůj pokles výkonu a případně se vrátit mezi "školsky úspěšné žáky".

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků:

- **Poruchy učení a chování, jiná zdravotní omezení a znevýhodnění:** kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě doporučení z PPP nebo SPC, integrace žáka a vytvoření IVP nebo zařazení žáka do třídy zřízené dle § 19.
- **Odchyłka v celkové úrovni inteligence:** žákovi bude stanoveno základní učivo, které po něm bude požadováno podle jeho možností a schopností, vhodné metody práce, motivace - zažití úspěchu, možnost opravit si známku, individuální konzultace ve vyučování i mimo něj, spolupráce s PPP - integrace na základě IVP a realizování dalších podpůrných opatření doporučených poradnou.
- **Žáci sociálně znevýhodnění:** motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, vytvoření podmínek pro domácí přípravu i ve škole ve volných hodinách, přístup k internetu ve škole.
- **Žáci s vysokou absencí** jsou velmi často ohroženi sklouznutím do školní neúspěšnosti: včas žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky - plán dostudování učiva a termíny dozkoušení, konzultace s žákem a rodiči, kde se domluví zvýšený dohled nad žákem.

4. Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpůrný program (plán pedagogické podpory nebo také plán podpůrných opatření)

Hlavním opatřením je jednoznačně zvýšená spolupráce s rodiči!

- Po **prvním čtvrtletí** třídní učitelé **písemně** informují rodiče žáků, kteří za toto čtvrtletí neprospívají (jsou hodnoceni známkou nedostatečný nebo dostatečný, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový).
- Podle zájmu je možné využít **individuální konzultaci žáka s výchovným poradcem nebo školním psychologem** (případně rodičů, žáka a VP) - diagnostika školní neúspěšnosti a poradenství (např. nastavení podpory při učení, zjištění učebních stylů).
- Pokud se situace nezlepšuje, bude nabídnut žákovi **podpůrný plán**.
- Pokud žák zamešká **více než 100 hodin výuky**, vyvolává se jednání s rodiči preventivně. Přítomni TU, žák a rodič, případně učitel předmětu, kde se už objevily problémy. Domluví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).
- **Na závěr školního roku** by měla být **podpora vyhodnocena třídním učitelem**.

5. Plán pedagogické podpory (plán podpůrných opatření)

Podpůrný plán pro neprospívající žáky je souhrn opatření nabízených žákům a jejich rodičům, který se podpisem všech stran stává pro všechny závazným.

6. Realizace plánu pedagogické podpory

Pokud selže individuální podpora žákovi a ten je v prvním pololetí hodnocen nedostatečnou nebo je hodnocen dostatečnou a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žáku a jeho zákonným zástupcům podpurný plán.

Po uzavření pololetního hodnocení výsledků vzdělávání navrhnu třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů vedení školy (výchovnému poradci) žáky pro podpurný plán. Třídní učitel zajišťuje seznáení všech zainteresovaných ke společné úvodní schůzce, kde jsou rodiče a žáci s plánem seznáeni a dojde k jeho podpisu. Po uzavření klasifikace na závěr školního roku je vyhodnocena jeho efektivita.

7. Formy a metody práce

Pro úspěšnost Podpurného programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména:

- **podpurný studijní plán**, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním)
- **zadávání pravidelných úkolů** vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpurného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem
- **možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole**, možnost doučování
 - užívání podpurných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
- **používání podpurných pomůcek při samostatné práci** – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu
- **individuální práce se žákem** v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva
- **vedení písemných záznamů o průběhu podpurného programu** – zadání úkolu, termín splnění, poskytování pravidelných informací o průběhu podpurného programu rodičům a výchovnému poradci – informace o přístupu žáka k plnění povinností v časovém sledu
- **domluva konzultační hodin**, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel telefonicky zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit
- **doučování** ve spolupráci se staršími žáky

Pokud se podaří podpořit žáky tak, aby nebyli školsky neúspěšní a nepropadali, zamezí se i předčasným odchodům žáků ze středního vzdělávání. Opakování ročníku je však nadále nutné při selhání všech výše zmíněných podpurných opatření.

Projednáno a schváleno na pedagogické radě dne 1. 9. 2023

Ing. Jaroslava Trnková - výchovná poradkyně

.....

Mgr. Jaroslava Petříková - výchovná poradkyně

.....

Ing. Jaroslava Trnková – metodik prevence

.....

Mgr. Bronislav Chovanec – ředitel školy

.....

Zpracovala: Ing. Jaroslava Trnková – výchovná poradkyně a metodik prevence

Ve Vracově dne 1. 9. 2023